

فصل اول

مقدمه:

در اجرای تبصره یک ذیل ماده ۳ آئین نامه اجرایی موضوع ماده ۱۵ اصلاحیه قانون اصلاح قانون مبارزه با موادمخدّر دستورالعمل تأسیس، مدیریت و نظارت بر مراکز مجاز درمان و کاهش آسیب در ۴۴ صفحه شامل مقدمه، ۳ فصل، ۱۰۷ تبصّره تدوین و در سی و سومین و سی و چهارمین جلسه کمیته درمان و حمایت های اجتماعی ستاد مبارزه با موادمخدّر نهایی گردیده است.

تعاریف:

- مراکز مجاز درمان و کاهش آسیب:** به منظور ارایه خدمات درمان و نیز کاهش آسیب افرادی که به نحوی دچار اعتیاد به مواد مخدّر یا روان گردن گردیده اند مراکز زیر به عنوان **مرکز مجاز درمان و کاهش آسیب** می باشند.
- ۱- مركز درمان سریانی وابستگی به مواد: به مرکزی اطلاق می گردد که امکانات ارائه خدمات درمان دارویی و غیردارویی برای مصرف کننده گان مواد مخدّر یا روانگردن را داشته باشد.
- ۲- مركز یا بخش درمان بسترنی وابستگی به مواد: به مکانی اطلاق می شود که امکانات ارائه خدمات درمان سمزدایی (بازگیری) و خدمات پیشگیری از عود و درمانهای غیردارویی را به صورت بسترنی برای مصرف کنندگان مواد مخدّر یا روانگردن داشته باشد.
- ۳- مركز اقامتی میان مدت درمان وابستگی به مواد: به مرکزی اطلاق می شود که بصورت اقامتی داوطلبانه و میان مدت (یک تا سه ماه) فعالیت می کند. رویکرد اصلی در این مركز، سرم زدایی (بازگیری) به همراه درمان های دارویی و غیردارویی ترجیحاً با مشارکت گروه های همتا و خودیار برای مصرف کنندگان مواد مخدّر یا روان گردن است.
- ۴- مركز اقامتی خودیاری گروه های همتا: به مرکزی اطلاق می گردد که مددجویان بصورت داوطلبانه برای مدت یک تا سه ماه در آن اقامت کرده و خدمات حمایتی دریافت می کنند. رویکرد اصلی این مركز بر مشارکت گروههای همتا و خودیار (مفتان بهبود یافته) به منظور پیشگیری از عود در افرادی است که مراحل سرم زدایی (بازگیری) را گذرانده اند.
- ۵- مركز اقامتی بلندمدت اجتماعی درمان مدار (TC): مركزی شبانه روزی (دوره های سه تا شش ماهه) برای ادامه درمان و بازتوانی افراد وابسته به موادمخدّر یا روانگردن است. رویکرد مركز بر تغییر رفتاری و شناختی شامل: برنامه های خدمات روان شناختی، مشاوره، آموزش خانواده، تشکیل گروه های خودیار، خدمات مددکاری اجتماعی و پیشگیری پس از ترخیص است.

- ۶- مركز یا واحد درمان وابستگی به مواد مخدّر با داروهای آگونیست: مرکزی شبانه روزی (دوره های ایامی) که در آن بر اساس پرتوکل های ابلاغی، درمانگر در اجرای ماده ۴۱ قانون اصلاحیه قانون مبارزه با مواد مخدّر مصوب ۱۳۷۶ مجاز به استفاده از داروهای آگونیست مواد مخدّر (افیونی) برای درمان وابستگی به مواد مخدّر می باشد.
- ۷- مركز مشاوره بیماری های رفتاری: مركزی است که زیر نظر معاونت بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی، خدمات درمانی و بهداشتی، خدمات مشاوره، آموزش، مراقبت و درمان بیماریهای آمیزشی، ایدز و سایر بیماریهای قابل انتقال را به افراد

داوطلب و مبتلا به بیماریهای آمیزشی یا مبتلا به ویروس نقص ایمنی (HIV+)، معتادان تزریقی، معتادان بی خانمان و خانواده های آنان ارائه می کند.

۱-۸ مرکز کاهش آسیب: مرکزی، در مورد معتادانی که قادر و حاضر به ترک دائم نیستند و به دلیل رفتارهای پرخطری که از خود بروز می دهدن به منظور کنترل و کاهش آسیب های آنان به جامعه و سایر افراد و در راستای ترغیب آنها برای درمان تأسیس و اداره می گردد.

۲ کاهش آسیب: مجموعه سیاستها یا برنامه هایی است که در جهت کاهش عوارض بهداشتی، و عاقب منفی اجتماعی و اقتصادی ناشی از مصرف و وابستگی به موادمخدوش و روانگردان اعمال می گردد.

-۳ خدمات کاهش آسیب عبارتند از:

۱- برقراری ارتباط درمانی با مصرف کنندگان مواد مخدوش و روانگردانها؛

۲- آموزش، اطلاع رسانی و مشاوره با افراد دارای رفتار پرخطر؛

۳- آموزش، اطلاع رسانی و آگاه سازی آحاد جامعه و کارکنان مشاغل مرتبط با فراد مصرف کننده موادمخدوش و روانگردانها؛

۴- مشاوره و نمونه گیری جهت انجام آزمایش HIV و سایر عفونت های منتقله از طریق تزریق و رفتار جنسی محافظت شده تحت ضوابط بهداشتی و ارجاع به مراکز بالاتر؛

۵- در دسترس قرار دادن سرنگ، سرسوزن و وسایل تزریق استریل؛

۶- توزیع مواد ضد عفونی کننده و ارائه خدمات بهداشتی اولیه شامل پانسمان و...؛

۷- ارائه آموزش های مربوط به رفتار جنسی سالم، تشویق به استفاده از کاندوم، توزیع کاندوم؛

۸- افزایش دسترسی به مصرف کنندگان سخت دسترسی با تشکیل تیم های سیاری؛

۹- تشکیل گروههای همیار برای آموزش و اجرای برنامه های کاهش آسیب؛

۱۰- ارائه خدمات اولیه حمایتی شامل: تغذیه، پوشش و استحمام؛

۱۱- ارجاع به مراکز مجاز درمان اعتیاد در مواردی که تمایل به درمان وجود دارد؛

۱۲- ارجاع به مراکز بهداشتی - درمانی و بیمارستان ها در مواردی که نیاز به مداخلات پزشکی وجود دارد.

۴- برنامه سرنگ و سوزن: برنامه ای است که به تحویل سرنگ و سوزن، جمع اوری سوزن و سرنگ های مستعمل و ارائه مشاوره و آموزش به افراد سوء مصرف کننده تزریقی در خصوص تزریق اینم می پردازد. این برنامه همچنین به ارزیابی افراد از نظر ابتلا به بیماری های منتقل شونده از راه خون اختصاص دارد.

۵- مرکز دولتی و مجاز درمان و کاهش آسیب برای نگهداری معتادان موضوع ماده ۱۶: منظور مراکز دولتی و مجاز درمان و کاهش آسیبی است که در اجرای ماده ۱۶ قانون مبارزه با مواد مخدوش، معتادان متjaهر به اعتیاد با دستور مقام قضایی در آن نگهداری و درمان می شوند. آئین نامه مربوطه توسط دبیرخانه ستاد مبارزه با موادمخدوش (اداره کل درمان و حمایت های اجتماعی) با همکاری دستگاههای اجرایی ذیربط تدوین و به تصویب ستاد مبارزه با مواد مخدوش می رسد.

۶- موافق اصولی / مجوز تأسیس: مجوزی است که به افراد حقیقی و یا حقوقی واجد صلاحیت حسب آئین نامه و دستورالعمل های مربوطه به منظور تأسیس مراکز مجاز درمان و کاهش آسیب داده می شود.

- ۷- مجوز بهره برداری:** مجوزی است که برای شروع فعالیت هر مرکز مجاز درمان و کاهش آسیب صادر می گردد.
- ۸- بروتکل ابلاغی:** بروتکل های درمانی شامل نحوه اقدام در هر مرکز درخصوص نحوه درمان و داروهای مورد استفاده و نحوه تجویز می باشد که با تصویب و ابلاغ وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مورد اجرا قرار می گیرد.
- ۹- راهنمای درمانی:** مجموعه های الزام اور درمانی اعم از دارویی و غیردارویی می باشد که منظور بهینه سازی منابع و مداخلات درست درمانی توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و با همکاری اداره کل درمان و حمایت های اجتماعی ستاد مبارزه با مواد مخدر و با مشارکت دستگاههای ذی ربط تهیه و از طرق ریس کمیته درمان و حمایت های اجتماعی ستاد مبارزه با مواد مخدر ابلاغ می گردد.
- ۱۰- راهنمای حمایت های اجتماعی:** راهنمای مداخلات مددکاری اجتماعی و حمایتی می باشد که توسط سازمان بهزیستی و با همکاری اداره کل درمان و حمایت های اجتماعی ستاد مبارزه با موادمخدوش و مشارکت دستگاههای ذی ربط تهیه و از طرق ریس کمیته درمان و حمایت های اجتماعی ستاد مبارزه با موادمخدوش ابلاغ می گردد.
- ۱۱- دوره های آموزشی:** دوره های آموزشی نظری و عملی است که برای کادر درمانی و خدماتی بر اساس دستورالعمل مربوطه درنظر گرفته شده است و گذراندن دوره های مذکور برای فعالیت در حوزه درمان اعتیاد الزامی است.
- ۱۲- روانشناس حائز شرایط:** شامل روانشناسان بالینی، مشاوره و سایر روانشناسانی است که بر اساس ضوابط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با طی دوره های لازم مجاز به انجام مداخلات روانشناسی در حوزه اعتیاد می باشند.
- ۱۳- آئین نامه تکالیف بعد از خروج موضوع تصره یک ماده ۱۶:** تکلیف یا تکالیفی که با دستور مقام قضایی وفق آئین نامه موضوع تصره (۱) ماده (۱۶) قانون نسبت به فردی که پس از طی مدت مقرر مرکز را ترک می نماید، تعیین می شود.
- ۱۴- ضوابط ساختمانی و تجهیزاتی:** استانداردهای فضای فیزیکی و تجهیزاتی که حسب مورد برای هر مرکز درمانی در دستورالعمل مربوطه ذکر می گردد.
- ۱۵- سامانه ملی اطلاعات مبارزه با مواد مخدر در حوزه درمان و کاهش آسیب:** سامانه ای است که برای ثبت مراکز و خدمات درمانی بصورت الکترونیک براساس ضوابط و دستورالعمل ابلاغی ایجاد می گردد. مسؤول راه اندازی سامانه در استان دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی بوده و بر اساس ضوابط سامانه کشوری که با مشارکت اداره کل درمان و حمایت های اجتماعی ستاد مبارزه با موادمخدوش و معاونت درمان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی طراحی و راه اندازی می شود. تعیین سطح دسترسی افراد به اطلاعات سامانه براساس دستورالعملی است که دبیرخانه ستاد مبارزه با موادمخدوش تهیه و ابلاغ خواهد کرد.
- ۱۶- واستگی به مواد:** نشانگانی است که با الگوی رفتاری خاص مشخص می شود و در این الگو مصرف یک ماده روانگردان یا گروهی از مواد، از سایر رفتارهایی که قلباً برای فرد ارزشمند بوده به مراتب اولویت پیشتری پیدا می کند و شخص علیرغم بروز مشکلات مرتبط با مصرف مواد، به مصرف ادامه می دهد.
- ۱۷- درمان:** به مجموعه مداخلات دارویی و غیردارویی گفته می شود که مبتنی بر شواهد علمی است و منجر به بهبود عملکرد فردی و بازگشت فرد به اجتماع با هدف نهایی دستیابی به زندگی بدون مصرف مواد می گردد.

- ۱۸- درمان قانونی:** مجموعه مداخلات درمانی است که با استفاده از الزامات قانونی در چارچوب قوانین اعمال تا منجر به تغییر رفتار اعتیادی در فرد شود.
- ۱۹- بازقوانی وابستگی به مواد:** مجموعه خدمات مرتبط با پیشگیری از عود، بپهود آسیبها و ارتقاء عملکرد وابستگان به مواد (متعادان) از قبیل: خدمات آموزشی، مشاوره‌ای، روان درمانی، درمان بیماریهای همراه و حمایتهای اجتماعی می‌باشد.
- ۲۰- داروهای آگوئیست:** شامل داروهای مخدوشی است که بر اساس لیست سالانه داروبی مورد تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای استفاده درمانی در دارمان وابستگی به موادمخدوش مجاز شناخته شده است.
- ۲۱- داروهای (OTC):** داروهایی که داروخانه‌ها مجاز هستند بدون نسخه پزشک به افراد تحويل دهنند. فهرست آن مطابق سیستم فارماکوپه داروبی کشور مشخص می‌شود.
- ۲۲- مشمولین ماده قانونی این دستورالعمل:** کلیه افرادی که دچار سوءصرف و وابستگی به موادمخدوش و روانگردان هستند.
- ۲۳- معتاد تزریقی:** فرد وابسته به مصرف مواد که از روش تزریق زیر پوستی یا عضلانی و یا وریدی مواد را استعمال می‌نماید.
- ۲۴- معناد بی خانمان:** معنادی است که شخصاً شغل خاصی ندارد و فاقد مسکن و سرپناه می‌باشد و اقدام به درمان ننموده است و خانواده و ولی قانونی او قادر و یا مایل به نگهداری و درمان او نیستند.
- ۲۵- فرد بپهود یافته:** فرد معنادی است که پس از طی مراحل درمان در یکسال گذشته هیچگونه مصرف و یا سوءصرف موادمخدوش و یا روانگردان نداشته است.
- ۲۶- معنادان پرخطر سخت دسترسی:** معنادانی که به مراکز بهداشتی و درمانی دسترسی ندارند یا به آنها مراجعه نمی‌کنند و دارای رفتارهای پرخطر اعتیادی می‌باشند.
- ۲۷- کمیته نظارت کشوری بر مراکز مجاز درمان و گاهش آسیب:** کمیته ای متشکل از سه نفر نماینده از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (معاون درمان، معاون بهداشت و سازمان غذا و دارو)، سه نفر نماینده از وزارت تعابران، کار و رفاه اجتماعی (سازمان بهزیستی، امور بیمه ای و امور آسیب‌های اجتماعی)، یک نفر از سازمان نظام پزشکی و دو نفر نماینده از دیرخانه ستاد مبارزه با مواد مخدوش شامل مدیرکل درمان و حمایت‌های اجتماعی (دیر) و دفتر توسعه مشارکت‌های مردمی و سازمانهای مردم نهاد می‌باشد.
- ۲۸- کمیته نظارت استانی بر مراکز مجاز درمان و گاهش آسیب:** کمیته ای است که حسب دستورالعمل کمیته نظارت کشوری متشکل از نمایندگان دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی، نماینده اداره کل بهزیستی، نماینده نظام پزشکی استان و کارشناسان درمان و حمایت‌های اجتماعی و کارشناسان مرتبط با حوزه مشارکت‌های مردمی دیپرخانه شورای هماهنگی مبارزه با مواد مخدوش استان مسئولیت نظارت و کنترل مراکز مجاز درمان و گاهش آسیب را به عهده خواهند داشت.
- ۲۹- مؤسسه/ موسسات:** افراد حقیقی یا حقوقی می‌باشند که پس از طی مراحل اداری، موفق به دریافت مجوز تأسیس و سپس مجوز بهره برداری می‌گرددند.
- ۳۰- مسئول فنی:** پزشکی است که صلاحیت‌های لازم برای مسوولیت فنی در مراکز مجاز درمان و گاهش آسیب را بر اساس پروتکل‌های ابلاغی داشته باشد. صدور مجوز مسوولیت فنی با دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی خواهد بود.

- ۳۱- مددیار:** فرد واجد شرایطی است که پس از طی دوره های آموزشی لازم در مراکز درمانی مجاز فعالیت می نماید.
- ۳۲- مددیار خانواده:** فرد واجد شرایط از خانواده درجه یک معتمدان هستند که سابقه انتیاد ندارند و در برنامه های گروههای خودبازار خانواده فعالیت و یا حضور داشته اند و دوره آموزشی مربوطه را گذرانده اند.
- ۳۳- گروه همسان/همتا/خودبازار:** افراد بهبود یافته ای هستند که تمایل دارند خدمات آموزشی و سایر خدمات بهبودی را به معتمدان در حال بهبودی ارائه دهند.
- ۳۴- گروه خودبازار خانواده:** افرادی از خانواده شامل: همسران، مادران، فرزندان، خواهران و برادران و غیره می باشند که در جلسات گروهی مشارکت می نمایند.
- ۳۵- جلسات بهبودی:** جلساتی است که توسط اعضای گروه خودبازار با تأکید بر مسائل معنوی و تجربیات بهبودی جهت تداوم پاکی تشکیل می شود.
- ۳۶- درمان نکهدارنده با داروهای آگوویست:** به نوعی از درمان با داروهای آگوویست منطبق با شواهد علمی و بروتکلهای ابلاغی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اطلاق می گردد.
- ۳۷- مشاوره و آزمایش داوطلبانه (VCT):** فرآیندی است که فرد از طریق مشاوره و دریافت اطلاعات در مورد رفتارهای برخطر و بیماری ایدز به طور آگاهانه در مورد انجام آزمایش HIV، تصمیم می گیرد و مراحل آن شامل انجام مشاوره بیش از آزمایش، انجام آزمایش و مشاوره پس از آزمایش است.
- ۳۸- گروه سیاری:** گروهی دو یا چند نفره است که با مراجعه به مناطق محل تجمع و پاتوق های مصرف کنندگان مواد مخدور و روانگردانها که به دلایل مختلف به مرکز کاهش آسیب یا سایر مراکز بهداشتی - درمانی دسترسی ندارند و یا مراجعه نمی کنند، ضمن جلب اعتماد آنان، خدمات اولیه کاهش آسیب را ارائه نموده و در صورت امکان آنان را با مراکز کاهش آسیب، مراکز مشاوره بیماریهای رفتاری و مراکز درمان مجاز مرتبط می سازند.
- ۳۹- کمیته منطقه ای مراکز درمان با آگوویست:** کمیته ای است که از معاون درمان دانشگاه علوم پزشکی (بنوان رئیس)، معاون بهداشتی دانشگاه، معاون/مدیردارویی دانشگاه، معاون پیشگیری بهزیستی استان، مدیر گروه روانپزشکی یا یک روانپزشک با حکم ریاست دانشگاه، نماینده سازمان نظام پزشکی و مدیر درمان دانشگاه (بنوان دبیر کمیته بدون حق رای) و نماینده شورای هماهنگی مبارزه با موادمخدوش استان تشکیل می شود.

فصل دوم

مقررات و ضوابط عمومی:

ماده ۱۵ - اعضای کمیته نظارت کشوری بر مراکز مجاز درمان و کاهش آسیب توسط دبیرکل ستاد مبارزه با موادمخدوش و اعضا کمیته نظارت استانی بر مراکز مجاز درمان و کاهش آسیب توسط رئیس شورای هماهنگی مبارزه با موادمخدوش استان به مدت ۴ سال منصوب می شوند.

ماده ۲۵ - رئیس کمیته نظارت کشوری بر مراکز مجاز درمان و کاهش آسیب، معاون درمان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پژوهشی و دبیر آن مدیرکل درمان و حمایت های اجتماعی دبیرخانه ستاد مبارزه با موادمخدوش برای کمیته های استانی رئیس دانشگاه علوم پژوهشی و خدمات بهداشتی و درمانی و دبیر آن جانشین شورای هماهنگی مبارزه با مواد مخدوش استان خواهد بود.

تبصره: رئیس کمیته مجاز است حسب مورد از افراد حقیقی و حقوقی در جلسات کمیته به عنوان عضو پیوسته یا موقت استفاده نماید.

ماده ۳ - کمیته نظارت کشوری/استانی حسب مورد مجاز است عملیات بازرسی در استان ها و شهرستان ها را به گروه های نظارتی محول نماید.

تبصره ۱: حق الزحمه گروه های نظارتی ماده فوق از اعتبارات ستاد مبارزه با موادمخدوش تأمین و پس از تأیید دبیر کمیته و با اضاء رئیس کمیته قابل پرداخت است. نحوه و میزان حق الزحمه بر اساس دستورالعمل دبیرخانه ستاد مبارزه با موادمخدوش تعیین می گردد.

تبصره ۲: حق الجلسه کمیته های نظارت کشوری و استانی بر اساس دستورالعمل دبیرخانه ستاد مبارزه با موادمخدوش از محل اعتبارات ستاد و پس از تأیید دبیر کمیته قابل پرداخت است.

ماده ۴ - مدارک و شرایط عمومی ذیل برای کارکنان مراکز مجاز درمان و کاهش آسیب ضروری است.

۱ - تابعیت جمهوری اسلامی ایران؛

۲ - اعتقاد به دین مبین اسلام یا یکی از ادیان مورد تأیید در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران؛

۳ - دارا بودن کارت پایان خدمت یا معافیت دائم برای مردان؛

۴ - عدم سوء پیشینه و گواهی عدم اعتماد به شرعاً که برای هر مراکز آمده است؛

۵ - ارایه گواهی معتبر مبنی بر گزاراندن دوره های آموزشی موردنیاز.

تبصره ۳: استفاده از خدمات کادر پژوهشی که در حال گزاراندن خدمت وظیفه هستند، با تأیید دستگاه مریبوطه مجاز است.

ماده ۵ - سر فصل دوره های آموزشی به جز مددکاری اجتماعی، توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پژوهشی و با همکاری اداره کل درمان و حمایت های اجتماعی ستاد مبارزه با موادمخدوش تهیه و توسط رئیس کمیته درمان ستاد مبارزه با موادمخدوش ایلاخ خواهد شد. برگزاری دوره مذکور باید به تأیید معاونت آموزشی دانشگاه علوم پژوهشی و خدمات بهداشتی و درمانی محل برگزاری دوره برسد.

تبصره ۴: سرفصل دوره های آموزشی مددکار اجتماعی توسط کمیته ای علمی مشکل از نماینده انجمن علمی مددکاری اجتماعی، سازمان بهزیستی، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پژوهشی و اداره کل درمان و حمایت های اجتماعی تدوین و توسط رئیس کمیته درمان و حمایت های اجتماعی ستاد ایلاخ می گردد.

ماده ۶ - مسئول فنی مراکز باید متخصص روانپژوهشی یا پژوهشگر حائز شرایط (دوره دیده) باشد.

تبصره ۱: پژوهشگران درمانگر و مسئول فنی مراکز درمانی موضوع این دستورالعمل، در دوره های بازآموزی ۵ ساله خود باید حداقل ۵۰ امتیاز از برنامه بدون بازآموزی را به برنامه های آموزشی در زمینه اعتماد، روانپژوهشی و عفوونی (ایدز و هیاتیت) اختصاص دهند. در غیر این صورت اجازه فعالیت درمانی و یا مسئولیت فنی را نخواهد داشت.

تبصره ۲: حداقل مدت قرارداد مسئول فنی به مدت یک سال می باشد.

ماده ۶ - در صورتیکه مسؤول فنی مرکزی نخواهد بکار ادامه دهد باید سه ماه قبل مراتب را بطور کتبی به مؤسس مربوطه اعلام و در ظرف این مدت مؤسس موظف است نسبت به معرفی مسؤول فنی جایگزین اقدام نماید.

تبصره: در صورتیکه مسؤول فنی تواند به هر علت در ساعات تعیین شده در مراکز حاضر شود، ضمن هماهنگی با سایر مسؤولین فنی، مسؤول فنی دیگر همان مرکز و یا پزشک واجد شرایط دیگری، با تأیید مؤسس حداکثر تا ۳ ماه و با پرکردن فرم مخصوصی که توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ابلاغ شده، می تواند وظایف وی را موقتاً انجام دهد و چنانچه مدت مذکوریت وی بیش از ۳ ماه باشد باید توسط مؤسس، جانشین واجد شرایط دیگری معرفی و پروانه مسؤولیت فنی اخذ شود.

ماده ۷ - در صورت ترک مرکز درمانی توسط مسؤول فنی و عدم انجام وظایف بدون هماهنگی و رعایت مقررات لازم، کلیه مسؤولیت های قانونی مرکز درمانی تا زمان تعیین تکلیف مسؤول فنی جدید به عهده وی خواهد بود.

ماده ۸ - با توجه به لزوم حضور مسؤول فنی در ساعات تعیین شده در مرکز، مسؤولین فنی نمی توانند همزمان در محل دیگری شاغل باشند.

تبصره: مسؤول فنی تباید بیش از دو نوبت کاری در هر شبانه روز در مراکز شاغل باشد. مسؤول فنی شیفت شب می تواند حداکثر ۴ شب در هفته مسؤولیت شیفت شب را در یک مرکز بستری به عهده گیرد، سایر شرایط مسولین فنی تابع مقررات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می باشد.

ماده ۹ - هر گونه تغییر و جابجایی کارکنان فنی و نیروهای تخصصی مراکز باید با اطلاع معاونت درمان دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی صورت گیرد.

ماده ۱۰ - مؤسس در صورت عدم حضور و یا تخلف مسؤول فنی از وظایف قانونی می تواند با ارائه مستندات و مدارک تعویض وی را از معاونت درمان دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی درخواست نماید.

ماده ۱۱ - در صورت فوت و یا از کار افتادگی مؤسس یا مسؤولین فنی بر اساس مقررات جاری وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی عمل خواهد گردید.

ماده ۱۲ - شاغلین رشته های پزشکی و پیراپزشکی موظف به رعایت قانون آموزش مددامون جامعه پزشکی بوده و تمدید پروانه های قانونی منوط به رعایت قانون مذکور و سایر ضوابط وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی است.

تبصره: کسب اطلاع از اجرای قوانین و مقررات، ضوابط ناشی از قوانین و دستورالعمل های مربوطه حسب مورد از وظایف مؤسسه ها و مسؤولین فنی مراکز است که از طرق مقتضی باید به آنها دسترسی یابند.

ماده ۱۳ - مؤسس موظف است اصلی یا تصویر پروانه های قانونی را به نحوی نصب نماید که برای تمام مراجعین قابل رویت باشد. ضمناً صورت اقدامات ارزیابی، درمانی و بازتوانی مجاز در مراکز و تعریف های مصوب مراجع قانونی در معرض دید متقاضیان قرار گیرد.

ماده ۱۴ - مراکز موظف هستند منحصرآ از عنوان مصوب و مكتوب در پروانه بهره برداری (تأسیس) در تابلوها، سرنسخه ها و دیگر اسناد مراکز استفاده نماید و انتخاب عنوانین دیگر منوع است و استفاده از فضاهای فیزیکی مراکز برای ارایه خدمات غیرمرتبط با درمان وابستگی به مواد نظیر خدمات بینایی سنجی، مامایی وغیره برای سایر بیماران مجاز نیست.

ماده ۱۵ - ثبت شرح حال، گزارش پیشرفت بیماری، و خلاصه پرونده برای همه بیماران در مراکز الزامی است و مسؤولیت این امر با مسؤول فنی مرکز می باشد.

ماده ۱۶ - رعایت موازین اخلاقی و اسلامی براساس قانون «انطباق امور اداری و فنی مؤسسات پزشکی با موازین شرع اسلام مورخ ۷۷/۸/۱۰ و آئین نامه اجرایی سال ۱۳۸۰» و «منتشر حقوق بیماران» در مراکز الزامی است.

ماده ۱۷ - تغییر مؤسسه، مسئول/مسئل فنی یا مکان مراکز، باید مطابق شرایط این دستورالعمل، با اخذ موافقت کتبی از مرجع مربوطه باشد.

ماده ۱۸ - بمنظور یکپارچگی در ارائه آمار و ثبت مراکز و خدمات درمانی، دانشگاه علوم پزشکی خدمات بهداشتی و درمانی موظف است ظرف مدت حداقل یک سال پس از ابلاغ این دستورالعمل با هماهنگی با اداره کل درمان و حمایت‌های اجتماعی ستاد مبارزه با موادمخدوش نسبت به ایجاد سامانه استانی اطلاعات مبارزه با مواد مخدوش در حوزه درمان و کاهش آسیب اقدام نماید.

تبصره: رعایت دستورالعمل‌ها و ضوابط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی/دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی، اداره کل درمان و حمایت‌های اجتماعی ستاد مبارزه با موادمخدوش برای همه مراکز درمانی دولتی و غیردولتی در اجرای بند فوق لازم الاجرا است.

ماده ۱۹ - مسؤولیت نظارت بر مراکز درمانی موضوع این دستورالعمل بر عهده کمیته نظارت کشوری بر مراکز مجاز درمان و کاهش آسیب برای کل کشور و کمیته نظارتی استانی برای استان می‌باشد. این نظارت نافی نظارت دستگاه‌های ذیربط نیست. همکاری کامل و مستمر با بازرسان مربوطه و دیگر مراجع ذیصلاح قانونی و اجرای دستورالعمل‌های آنها از سوی مؤسسه‌های مسؤولین و دیگر کارکنان مرکز الزامی است.

تبصره: کلیه فضاهای فیزیکی مرکز بستری/ایشنا باید برای بازرسین قابل بازدید باشد.

ماده ۲۰ - برای تخلفات پزشکی در مراکز، کمیسیون ماده ۱۱ رسیدگی به تخلفات امور پزشکی و برای خرید و فروش داروهای مخدوش خارج از ضوابط، دادگاه انقلاب اسلامی مرجع رسیدگی خواهد بود.

ماده ۲۱ - هر فرد حقیقی یا حقوقی می‌تواند برای یک مرکز واحد، صرفاً از یکی از دستگاه‌های موضوع تبصره ۲ ماده ۳ آئین نامه اجرایی مراکز مجاز درمان و کاهش آسیب انتیاد به موادمخدوش و روانگردانها موضوع تبصره یک ماده ۱۵ اصلاحیه قانون اصلاح قانون مبارزه با موادمخدوش درخواست صدور مجوز بنماید.

ماده ۲۲ - برای تمدیدمجوزها علاوه بر استعلامات اولیه، استعلام از کمیته‌های نظارتی استانی/کشوری الزامی است.

ماده ۲۳ - پذیرش سایر بیماران در کنار درمان افراد معتاد صرفاً برای مراکز درمان سرپایی وابستگی به مواد مجاز است.

ماده ۲۴ - اجازه تأسیس مراکز موضوع این دستورالعمل به اشخاص حقیقی و حقوقی داده می‌شود و ارسال رونوشت مجوز صادره توسط دستگاه‌های ذی ربط به شورای هماهنگی مبارزه با موادمخدوش استان الزامی است.

ماده ۲۵ - افراد حقیقی یا حقوقی درخواست کننده مجوز باید مدارک کامل شده خود را به همراه درخواست کتبی به دستگاه مربوطه تسلیم نمایند و دستگاه اجرایی صادر کننده مجوز موظف است حداقل ظرف مدت یکماه پس از دریافت مدارک نظر کتبی موافق و یا مخالف خود را (با ذکر دلیل) به درخواست کننده اعلام نماید.

تبصره ۱ : پس از تکمیل مدارک مثبته مدت زمان صدور مجوز نباید از ۲ ماه تجاوز نماید، مسؤول حسن اجرای این تبصره بالاترین مقام مسؤول دستگاه در استان می‌باشد.

تبصره ۲ : عدم بهره برداری از مرکز شش ماه پس از صدور مجوز و یا توقف در فعالیت بیشتر از سه ماه موجب بطلان مجوز خواهد بود.

ماده ۲۶-۲۶- ایجاد هر نوع مرکز به عنوان درمان اعتیاد، مستلزم اخذ مجوز بوده و واگذاری به غیر و استفاده از پروانه دیگری، جرم تلقی شده و مستوجب تعقیب قانونی و تعطیلی مرکز خواهد بود. نیروی انتظامی حسب گزارشهای رسیده از سازمان بهزیستی، دانشگاه های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی، شورای هماهنگی مبارزه با مواد مخدر استان و به عنوان خباط قضایی مکلف است نسبت به تعطیلی مرکز غیرقانونی اقدام و پرونده را جهت رسیدگی و صدور حکم به مراجع قضایی ارسال نماید.

ماده ۲۷- کلیه مرکز م وجود، مکلفند حداقل طرف مدت شش ماه پس از ابلاغ این دستورالعمل، وضعیت خود را از نظر شرح وظایف مؤسس، مسئول فنی و سایر کارکنان مرکز، ضوابط بهداشتی، حفاظتی، پرسنلی و نظارتی با شرایط و ضوابط مندرج در این دستورالعمل تطبیق دهند.

تبصره: مرجع تشخیص اطباق ماده فوق، کمیته نظارت استانی بر مرکز مجاز درمان و کاهش آسیب خواهد بود. و با حکم ریس کمیته مذکور ادامه فعالیت مرکز غیر منطبق پس از تعیین تکلیف بیماران متوقف خواهد شد.

ماده ۲۸- مطابق ماده ۱۳ آئین نامه اجرایی ماده ۸ قانون تشکیلات و وظایف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مصوب سال ۱۳۶۵ هیأت وزیران، مرکز و موسسات پزشکی غیردولتی حق استفاده از پزشکان و کارکنان شاغل در بخش دولتی را در ساعت اداری ندارند. در صورت تخطی از این امر و با توجه به اختیارات حاصل از بندهای ۱۲ و ۱۳ ماده یک قانون تشکیلات و وظایف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تخلف موجب لغو موقت پروانه بهره برداری (تأسیس) مرکز بستره برای مدت سه ماه و در صورت تکرار موجب لغو دائم پروانه تأسیس (بهره برداری) توسط کمیسیون تشخیص امور پزشکی خواهد بود.

ماده ۲۹- مصرف، خرید و فروش و توزیع مواد مخدر و روانگردان و مشروبات الکلی در مرکز ممنوع است.

تبصره: در صورت عدم رعایت بند فوق کمیته نظارت استانی بر مرکز مجاز درمان و کاهش آسیب نسبت به تعطیلی دائمی مرکز و ارجاع پرونده مرکز به مراجع ذیصلاح اقدام خواهد کرد.

تبصره ۲۵: نگهداری داروهای اورژانس و انواع سرمها در مرکزی که در آن خدمات درمان دارویی ارائه می گردد بر اساس ضوابط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مجاز می باشد.

ماده ۳۰- نگهداری سوابق و پرونده های پزشکی مراجعین به صورت دستی یا رایانه ای، حداقل به مدت پانزده سال در تمام مرکز الزامی است اطلاعات مرتبی با مراجعین، محرومانه بوده و انعکاس آن به مراجع استعلام کننده بر اساس ضوابطی که کمیته نظارت کشوری تعیین می نماید امکانپذیر خواهد بود.

تبصره: مسئولیت قانونی این امر به عهده مؤسس و مسئول (مدیر) مرکز می باشد.

ماده ۳۱- انجام سه زدایی به روش سریع یا فوک سریع UROD در مرکز و بخش بستره ممنوع است.

ماده ۳۲- مرکز، مجاز به ارجاع بیماران به مرکز درمان وابستگی به مواد فاقد مجوزهای قانونی نمی باشد.

ماده ۳۳- رعایت پروتکل های ابلاغی و رعایت ضوابط عمومی و دستورالعمل های بهداشتی و درمانی که توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ابلاغ می گردد برای مرکز الزامی است. حداقل و حداقل ساعت فعالیت مرکز مطابق قوانین جاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خواهد بود.

ماده ۳۴- محتوای پرونده بیمار باید براساس مواد قید شده در راهنمای «خدمات بستره درمان سه مصرف مواد» باشد. ثبت شرح حال، گزارش پیشرفت بیمار، خلاصه پرونده هنگام ترخیص برای همه بیماران الزامی است و مسئولیت این امر با مسئول فنی می باشد.

ماده ۳۵ - نحوه گزارش دهی روند درمان شامل تعداد مراجعین، نوع مصرف و محتوای پرونده بستره تابع ضوابط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی که پس از تأیید در کمیته درمان و حمایت های اجتماعی سناد مبارزه با مواد مخدر، توسط رئیس کمیته مذکور ابلاغ خواهد شد می باشد.

فصل ۳

شرایط و ضوابط اختصاصی مراکز:

۱- مرکز/ واحد درمان وابستگی به مواد مخدرا با داروهای آگونیست

ماده ۳۶- بیمارستان های عمومی، تخصصی اعصاب و روان، درمانگاه های عمومی، مراکز درمان سرپائی وابستگی به مواد، مراکز جامع توانبخشی و درمانگاه های تخصصی اعصاب و روان، مراکز مشاوره بیماریهای رفتاری دانشگاه (مراکز بهداشتی درمانی مرتع یا درمانگاه مشترک)، درمانگاه های سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور می توانند تأسیس مرکز/ واحد درمان با داروهای آگونیست را در خواست نمایند.

تبصره: درمان وابستگی به مواد مخدرا با داروهای آگونیست تنها در مرکزی که واحد شرایط مندرج در این دستورالعمل باشد، امکان پذیر خواهد بود.

ماده ۳۷- درمان با بپروتولرین در سایر مراکز مجاز درمان وابستگی به مواد براساس دستورالعمل مربوطه (پروتکل درمان با داروهای آگونیست) مجاز خواهد بود.

ماده ۳۸- مجوز بهره برداری منوط به تأمین تجهیزات عمومی و ملزمات پزشکی و همچنین رعایت سایر اصول مورد توجه این دستورالعمل توسط مؤسس/ مؤسسان خواهد بود.

ماده ۳۹- شرایط و ظاییف مؤسس/ مؤسسان، مسؤول فنی و گروه درمانی مراکز درمان با دارو های آگونیست مطابق با آیین نامه تأسیس درمانگاه ها و پروتکل ابلاغی خواهد بود.

ماده ۴۰- مسؤول فنی مرکز/ واحد علاوه بر شرایط مندرج در آیین نامه تأسیس درمانگاه ها باید متخصص روانپزشکی یا پزشک دوره دیده باشد.

ماده ۴۱- پرسنل درمانی مرکز/ واحد درمان با دارو های آگونیست (به ازاء هر نوبت کاری و تا سقف پذیرش ۱۰۰ نفر) باید حداقل شامل افراد زیر باشد.

۱- روانپزشک یا پزشک دوره دیده حداقل یک نفر؛

۲- روانشناس/ مشاوره (واجد مدرک کارشناسی یا بالاتر) دوره دیده حداقل یک نفر؛

۳- پرستار/ بهباز/ ماما / کارداران هوشبری و تکنسین اطاق عمل و فوریت های پزشکی حداقل یک نفر؛

۴- مددکار اجتماعی حداقل یک نفر.

تبصره ۱: دوره های آموزشی موردنیاز برای گروه درمانی مرکز درمان با دارو های آگونیست براساس سرفصل هایی خواهد بود که در پروتکل درمان با دارو های آگونیست آمده است.

تبصره ۲: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است حداکثر تا یکسال پس از ابلاغ این دستورالعمل در هر دانشگاه نسبت به راه اندازی دوره های موردنیاز اقدام نماید.

ماده ۴۲- مقررات عمومی، شرایط ساختمنانی و تأسیساتی و تجهیزاتی مرکز/ واحد مطابق با آیین نامه تأسیس درمانگاه ها بوده، که حداقل شامل:

الف - سطح کلی زیرینا شامل (اتاق معاینه پزشک به متراز حداقل ۸ مترمربع، اتاق روانشناس/ مشاوره حداقل ۸ مترمربع، اتاق دارو حداقل ۸ مترمربع اتاق مراقبت های پرستاری و ایامه حداقل ۱۰ مترمربع، اتاق انتظار با قابلیت استفاده جهت گروه درمانی در ساعات خاص حداقل ۱۶ مترمربع و سرویس های بهداشتی) می باشد؛

ب - امکانات و تجهیزات مناسب منطبق با مرکز درمان سرپایی سوء مصرف مواد شامل:

- ۱- فضای مناسب و ایمن جهت نگهداری داروهای آگونیست اعم از قرص یا شربت؛
- ۲- فضای مناسب و ایمن جهت نگهداری برونده بیماران؛
- ۳- رایانه با امکان دسترسی به شبکه اینترنت؛
- ۴- ابزار مورد نیاز برای پودر کردن قرص های متادون؛
- ۵- لیوان یکباره مصرف برای تهیه ترکیبات محلول و آب و ظرف دردار برای بردن دارو به منزل؛
- ۶- وسائل کامل احیاء.

ماده ۴۳- فعالیت مرکز/ واحد در تمام روزهای هفته اعم از تعطیل و غیر تعطیل (به استثناء روز جمعه) الزامی است.

تبصره ۱: تعطیلی موقت یا دائم لازم است کتاباً به اطلاع معاونت درمان دانشگاه علوم پزشکی، خدمات بهداشتی و درمانی رسانده شود و درصورت تایید معاونت درمان و پس از تعیین تکلیف بیماران، تعطیلی موقت مجاز خواهد بود.

تبصره ۲: حداقل ساعات فعالیت مرکز/ واحد یک نوبت کاری (صح/عصر) براساس تشخیص دانشگاه علوم پزشکی، خدمات بهداشتی و درمانی متناسب با وضعیت اجتماعی و جغرافیایی خواهد بود. فعالیت در نوبت کاری شب مجاز نیست.

ماده ۴۴- تعیین محل احداث با اولویت تسهیل در دسترسی افراد به خدمات و پوشش مناطق آلوده، موافقت با ارتقاء رتبه، صدور مجوز بهره برداری و تمدید مجوز مرکز/ واحد درمان وابستگی به موادمخدوش با داروهای آگونیست به عهده دانشگاه علوم پزشکی خدمات بهداشتی و درمانی استان می باشد.

ماده ۴۵- جهت ارائه خدمت به متادان در مناطق سخت دسترسی از جمله روستاهای حاشیه شهرها که فاقد مراکز دولتی یا مقاومتی تأسیس در بخش خصوصی هستند، راه اندازی یک یا چند مرکز قمر بلا مانع است.

ماده ۴۶- اعتبار مجوز مرکز/ واحد برای بار اول یکساله، بار دوم به بعد دو ساله می باشد. تمدید مجوزها منوط به اجرای دقیق مقادیر پروتکل درمان وابستگی به موادافیونی با داروهای آگونیست و رعایت ضوابط این دستورالعمل، می باشد.

۲- مرکز درمان سریایی وابستگی به مواد مخدوش روان گردان

ماده ۴۷- بیمارستان های عمومی، تخصصی اعصاب و روان، درمانگاه های عمومی، اقدامات تأمینی و تربیتی کشور می توانند تأسیس مرکز درمان سریایی را درخواست نمایند.

ماده ۴۸- مجوز بهره برداری منوط به تأمین تجهیزات عمومی و ملزمات پزشکی و همچنین رعایت سایر اصول مورد توجه این دستورالعمل توسعه مؤسسه/ مؤسسان خواهد بود.

ماده ۴۹- شرایط و ظاییف مؤسسه/ مؤسسان، مسؤول فنی و گروه درمانی مرکز درمان سریایی وابستگی به موادمخدوش و روان گردان مطابق با آئین نامه تأسیس درمانگاه ها یا مطب پزشکان و بروتکل ابلاغی خواهد بود.

ماده ۵۰- پرسنل درمانی مرکز سریایی (به ازاء هر نوبت کاری) باید حداقل شامل افراد زیر باشد.

- ۱- روانپزشک یا پزشک دوره دیده حداقل یک نفر؛
- ۲- روانشناس / مشاوره (واحد مدرک کارشناسی یا بالاتر) دوره دیده حداقل یک نفر؛
- ۳- پرستار/ بهار/ ماما / کارдан هوشیاری و تکنسین اطاق عمل و فوریت های پزشکی حداقل یک نفر؛
- ۴- مدد کار اجتماعی حداقل یک نفر.

ماده ۵۱- شرایط ساختمانی و تأسیساتی مرکز سریایی مطابق با آئین نامه تأسیس درمانگاه ها و یا مطب پزشکان بوده، حداقل سطح کلی زیربنای ساختمان شامل (اتاق معاینه پزشک، یک اتاق روانشناس/ مشاوره، اتاق انتظار با قابلیت استفاده چهت گروه درمانی در ساعت خاص و سرویس های بهداشتی) می باشد.

ماده ۵۲-۵۳- مدت اعتبار مجوز مرکز درمان سرپایی سوهمصرف مواد برای بار اول یکساله، بار دوم ۵ ساله می باشد.
استعلام از گروه نظارت استانی مبنی بر عدم تخلف برای تمدید مجوز الزامی است.

۳- مرکز خدمات کاهش آسیب / یا مرکز گذری وابستگی به مواد (Drop In Center)

ماده ۵۴-۵۳- افراد یا سازمان های مقاضی مرکز کاهش آسیب باید درخواست خود را به معافونت بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی و یا سازمان بهزیستی ارائه نمایند. "کمیته کاهش آسیب" مشکل از معافونت بهداشتی دانشگاه و نماینده سازمان بهزیستی و نماینده نیروی انتظامی و کارشناس درمان شورای هماهنگی مبارزه با مواد مخدر استان درخواست را بررسی و پس از تطبیق آن با دستورالعمل و تعیین محل مرکز، حداکثر یک ماه پس از وصول درخواست، نسبت به صدور مجوز اقدام و به مقاضی ابلاغ نمایند.

ماده ۵۴-۵۴- لازم است مرکز کاهش آسیب در مناطق جغرافیایی که نسبت قابل توجهی از جمعیت معتاندان بی خانمان را دراست تأسیس گردد و تعیین محل مرکز بعده کمیته کاهش آسیب استان می باشد.

تصریح ۱: احداث مرکز کاهش آسیب به جز در مناطق آلوده که به تأیید کمیته مذکور رسیده باشد منوع است. و به عنوان مرکز غیرمجاز تلقی می گردد.

تصریح ۲: وجود اصل صورتحلیسه تعیین محل، به اضاء اعضای کمیته کاهش آسیب استان در مرکز الزامی است.

ماده ۵۵-۵۵- نظارت بر کلیه فعالیتها و کیفیت انجام خدمات، مشخص کردن نحوه بث اطلاعات و آمار در مرکز، ارائه گزارش به مقامات ذیرپیو و برقراری ارتباط و همکاری با سازمان ها و نهادهای ذیرپیو بر عهده مسئول/ مدیر مرکز است.

ماده ۵۶-۵۶- اعلام شروع به کار، نام و نشانی دقیق و ساعات فعالیت مرکز به مرجع صادرکننده مجوز و رونوشت به سورا هماهنگی مبارزه با مواد مخدر استان بر عهده مسئول/ مدیر مرکز است.

ماده ۵۷-۵۷- کلیه خدمات کاهش آسیب را می توان در مرکز گذری ارائه کرد.

ماده ۵۸-۵۸- حداقل مساحت مورد نیاز برای مرکز کاهش آسیب ۴۰ متر مربع می باشد.

ماده ۵۹-۵۹- رعایت حداقل استاندارهای زیر برای مرکز گذری الزامی است:

۱- امنیت فیزیکی مرکز که از نظر فنی، توسط گروه فنی واحد مدیریت متابع فیزیکی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی تأیید شده و حداقل مشابه ساختمان های معمولی همان منطقه باشد؛

۲- حداقل وجود یک سرویس بهداشتی (شامل دوش دستشویی و توالت)؛

۳- حداقل وجود یک دوش جهت استحمام.

تصریح ۱: سرویس بهداشتی باید مطابق با خواصی مرکز سلامت محیط و کار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی باشد.

تصریح ۲: وجود فضایی مناسب به عنوان اتبار (جهت تگهداری کاندوم، سوزن، سرنگ و سایر مواد مصرفی) که وسعت آن باید متناسب با وسعت مرکز باشد. برای مساحت مورد نیاز اینار با فضای ۴۰ مترمربع یا یک کمد دورب، که قفل داشته باشد مناسب است.

- ابزار خانه برای تهییه چای و غذا، یا گرم کردن غذا

ماده ۶۰-۶۰- وسائل مورد نیاز در مرکز گذری شامل مواد زیوست:

۱- یک عدد تخته آموزشی به ابعاد حداقل $50 \times 50 \times 50$ سانتی متر؛

۲- میز و صندلی به تعداد مورد نیاز (حداقل ۲۰ عدد صندلی)؛

۳- امکان ارتباط تلفنی (تایپ یا سیار)؛

۴- وسائل بهداشتی (کاندوم، سرنگ و سوزن، پنبه، الک، فیلتر، ملاقه، ست پانسمان)؛

تصریح ۳: لازم است وسائل استریل پانسمان به اندازه نیاز دو هفته مصرف، در مرکز موجود باشد.

۵- وسائل صرف چای، آب، غذا و پخت غذا، ظروف غذای یکبار مصرف.

ماده ۶۱- تجهیزات لازم برای ارائه خدمات تیم سیار عبارتند از:

- ۱- کارت شناسایی؛
- ۲- یک عدد کوله پشتی جهت حمل وسایل برای هر نفر؛
- ۳- سوزن، سرنگ، فیلتر و آب مقطر، صابون، قاشق؛
- ۴- کاندوم؛
- ۵- پنبه و الکل؛
- ۶- بمقلت و بروشور آموزشی و برگه معرفی مراکز ارائه دهنده خدمات؛
- ۷- دستکش و ماسک برای استفاده در صورت لزوم؛
- ۸- دفترچه ادادشتم؛
- ۹- فرم ارجاع؛
- ۱۰- Safety Box
- ۱۱- وسایل پانسمان.

ماده ۶۲- رعایت کلیه ضوابط و دستورالعمل های عمومی بهداشتی ابلاغی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پژوهشکی منجمله موارد ذیل الزامی است:

- ۱- دیوارها و سقف باید سالم، به رنگ روشن، بدون درز، شکاف، ترک خورده و قابل شستشو باشد؛
- ۲- کف قابل شستشو، صاف، بدون فورفتگی و دارای شیب مناسب به سمت فاضلاب و مجفه به کفسوی سیفون دار؛
- ۳- تهويه مناسب و نور کافی در حد قابل قبول؛
- ۴- سیستم سرمایش و گرمایش مناسب؛
- ۵- وجود کپسول اطفاء حریق (به ازای هر ۵ مترمربع یک کپسول ۴ کیلوگرمی)؛
- ۶- استفاده از روپوش تمیز، ماسک و دستکش یکبار مصرف؛
- ۷- استفاده از ملحفه های یکبار مصرف یا رول کاغذی؛
- ۸- جمع آوری، نگهداری، انتقال و دفع نسبت زیاله های آلوده، تیز و بزند و وسایل مستعمل تزییق؛
- ۹- وجود Safety Box جهت جمع آوری، نگهداری و دفع سرسوزن؛
- ۱۰- وجود سطل زباله درب دار مقاوم به آب و مواد ضد عفونی کننده به تعداد مناسب؛
- ۱۱- برای تفکیک و نگهداری زیاله های عفونی از غیر عفونی، را رعایت شرایط بهداشتی، باید برای زیاله های غیر عفونی از کیسه زیاله سیاه رنگ استفاده گردد و زیاله های عفونی در کیسه های زرد رنگ مقاوم، ضد شست دارای برچسب، نگهداری و دفع گردد. محل نگهداری موقت آنها نیز باید حجم کافی، ابعاد مناسب و قابلیت ضد عفونی کردن داشته، شرایط بهداشتی در آن رعایت شود؛
- ۱۲- ارائه قرارداد جهت دفع زیاله های عفونی با مراکز درمانی یا شهرداری که دارای سیستم دفع بهداشتی و مناسب زیاله می باشند؛
- ۱۳- لزوم رعایت ضوابط بهداشتی در آبدارخانه و محل سروغذا؛
- ۱۴- رعایت ضوابط بهداشتی برای سرویس های بهداشتی و حمام.

ماده ۶۳- حداقل پرسنل لازم در هر نوبت کاری مرکز گذری به تفکیک فعالیت ها:

- الف- رییس/مسئول/ مدیر مرکز گذری: لازم است مسئول مرکز، پزشک، پیراپزشک (مانند کاردان یا کارشناس رشته های پرستاری، مامایی، علوم آزمایشگاهی و غیره)، روانشناس یا کارشناس مشاوره یا مدد کار اجتماعی باشد.
- بعصره ۱: حضور مسئول مرکز در تمامی ساعت کار مرکز الزامی است.

تبصره ۲: مسئول مرکز موظف است هر هفته جلسات هفتگی در زمان مشخص با حضور کلیه کارکنان تشکیل دهد تا روند حل مشکلات با مشارکت انان تسهیل شود و همچنین از این جلسات برای تداوم آموزش کارکنان استفاده شود. نتایج این جلسات در دفتر ویژه جلسات، به طور خلاصه ثبت می شود.

تبصره ۳: دفتری تحت عنوان "دفتر گزارش روزانه" باید در مرکز وجود داشته باشد و همه کارکنان موظف باشند کلیه واقعیتی که در فرم‌های ثبت اطلاعات گنجانده نمی شود در آن یادداشت کنند. موارد می توانند شامل شناسایی پاتوق های جدید، گسترش انواع مواد جدید یا روش های خاصی از مصرف مواد، مشاهده موارد مرگ و میر، مشاجرات و تهدیدها علیه کارکنان، موقع تعاس با نوک سوزن یا سایر واقعیتی که با آن مواجه شده اند، باشد. در انتهای هر ماه خلاصه این گزارش ها در آخرین جلسه هفتگی همان ماه مطرح و از نتایج بحث برای بهینه کار استفاده شود.

ب- متصدی برنامه سرنگ و سوزن: بنظور آموزش رفتار جنسی سالم، مشاوره جهت انجام آزمایش HIV و سایر عفونت های قابل انتقال، یک نفر به ازاء حداقل ۱۰۰ نفر مراجعت کننده در روز با حداقل تحصیلات دیپلم.
پ- متصدی پذیرش و تحويل سرنگ و سوزن و کاندوم (یک نفر به ازاء حداقل ۱۰۰ نفر مراجعت کننده در روز با حداقل تحصیلات سوم راهنمایی).

تبصره ۴: لازم است افراد ذکر شده در بندهای الف، ب، پ، دوره های آموزشی کوتاه مدت کاهش آسیب (برنامه های سرنگ و سوزن و رفتار های جنسی سالم) که طبق برنامه زمان بندی شده توسعه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پژوهشی ارائه می شود، گذراند باشد.

ت - خدمه: یک نفر که می تواند یکی از اعضای گروه همسان باشد.

تبصره ۵: گروه همسان شامل افراد متعادل باک شده می باشد.

ج - اعضای تیم سیار: هر تیم سیار حداقل متشکل از ۲ نفر است. شرایط زیر در انتخاب اعضای تیم سیار باید مدنظر قرار گیرد:

۱- بهتر است حداقل یکی از اعضای تیم سیار از گروه همسان باشد؛

۲- حداقل یک نفر از اعضای تیم سیار دارای مدرک دیپلم باشد؛

۳- بهتر است یکی از اعضای تیم سیار از ساکاکان همان محل باشد؛

۴- اعضای تیم سیار باید قبل از شروع به کار تحت آموزش و سالانه حداقل یک بار تحت بازآموزی پیرامون خدمات کاهش آسیب قرار گیرند؛

۵- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پژوهشی و سازمان بهزیستی موظفند سالانه حداقل یک کارگاه بازآموزی برای تیم های سیار برگزار نمایند؛

ماده ۶۴- وظایف تیم های سیار عبارتند از:

الف - شناسایی محل های آلوده مانند محل های بیوتاته متعادل تنزیریقی؛

تبصره ۱: مناطق تحت پوشش تیم اتیمهای سیار باید در قرارداد تأییس مرکزگذاری مشخص شده باشد.

ب - شناسایی متعادل و اجد شرایط لازم جهت همکاری و برقراری ارتباط با آنان؛

پ - شناسایی معتمدین محل و افراد کلیدی و توجیه آنان؛

ت - آموزش مصرف کنندگان تنزیریقی مواد درخصوص تنزیریق اینمن، خطرات تنزیریق مشترک، راه های انتقال عفونت HIV و هپاتیت C؛

ث - تحويل سرنگ و سوزن استریل و بنیه والک، ملاقه یا قاشق، فیلتر، آب مقطر برای تنزیریق به متعادل تنزیریقی (میزان تحويل داده به حداقل نیاز روزانه فرد متعادل بستگی دارد)؛

ج - تحويل کاندوم، آموزش نحوه استفاده از آن و آموزش رفتار جنسی سالم؛

ج - تحويل Safety Box به متعادل و تشویق آنان به جمع اوری سرنگ و سوزن و تحويل آن به تیم سیار؛
ح - توزیع مواد آموزشی مانند پمپلنت ها و بروشورها؛

خ - ارجاع مصرف کنندگان به مراكز ارائه دهنده خدمات (مراکز کبدی، مراكز مشاوره رفتاری، مراكز بهداشتی- درمانی)،

تبصره ۲: موارد مذکور باید مطابق با دستورالعمل نظارتی که ابلاغ خواهد شد اجراء شود.

د - ثبت آمار فعالیت روزانه (مطابق با فرم هایی که ابلاغ خواهد شد).

تبصره ۳: درصورتیکه مؤسس مرکز شخص حقیقی باشد، تصدی مسئولیت مرکز توسط وی با رعایت ضوابط این دستورالعمل بالامان است.

ماده ۶۵ - درصورت تخلف یا عدم حضور مسئول مرکز، مؤسس میتواند با ارائه مدارک و مستندات و درصورت احراز تخلف، تعویض وی را درخواست نماید.

ماده ۶۶ - درصورت استعفاء یا پایان مدت قرارداد مسئول مرکز، مؤسس موظف است بالاگذاری فرد واحد شرایطی را جهت تصدی مسئولیت مرکز معرفی نماید. بدینهی است تا انجام تشریفات اداری و صدور مجوز جدید، مسئول سابق مرکز کماکان عهده دار مسئولیت قبلی خواهد بود. و در صورتیکه نخواهد به کار ادامه دهد باید یک ماه قبل مراتب را به طور کتبی به مؤسس اعلام نماید.

تبصره: حداقل مدت زمان قرارداد مسئول مرکز یک سال است و به شرح ذیل مکلف به انجام وظیفه است؛

- رعایت کلیه ضوابط و مقررات و دستورالعملهای ابلاغی؛

- برنامه ریزی و سازماندهی جهت ارائه خدمات مطلوب، جلب رضایت مراجعین؛

- تأمین تجهیزات براساس دستورالعمل های مربوطه برای مرکز؛

- رفع نواقص و ایرادهای مرکز در متنی که توسط کارشناسان نظارتی و یا مسئول مرکز اعلام می گردد؛

- اجرای نظرات و پیشنهادات براساس ضوابط مربوطه؛

- حضور مستمر و فعال در ساعت تعیین شده در مرکز و قبول مستولیت های مربوطه؛

- بررسی و تأیید صلاحیت علمی و عملی کارکنان مرکز و تیم برسی اسناد ضوابط این دستورالعمل و معرفی آنها به دستگاه صادرکننده مجوز.

ماده ۶۷ - پیش از شروع کار لازم است تبیین متشکل از خود کارکنان مرکز و تحت ناظر انتظامی مرکز، ارزیابی سریع وضعیت برای مشخص نمودن پاسخ برخی از سوالات کلیدی در زمینه فعالیت های مرکز مانند تعیین انواع مواد شایع و روشن های مصرف، پاتوق ها، ساعت حضور در این محل ها، افراد کلیدی محل، در صورت امکان تعداد تخفیفی مصرف - کنندگان مواد در منطقه تحت پوشش و نگرش افراد کلیدی در مورد برنامه های مرکز، انجام دهن و از نتایج آن برای طراحی اهداف مرکز استفاده کنند.

ماده ۶۸ - مجوز برای مدت یکسال صادر خواهد شد و تمدید اختیار آن منوط به رعایت ضوابط مربوطه خواهد بود.

ماده ۶۹ - اصل مجوز، نقشه/کروکی منطقه تحت پوشش و مسیریتیم سیار در محل فعالیت ها در مرکز نصب و در معرض دید مراجعین قرار گیرد . وجود صور تجسسی تعیین محل در مرکز الزامی است.

ماده ۷۰ - زمان فعالیت کار مرکز گذری از ۸ صبح تا ۸ بعدازظهر است. ساعت فعالیت مرکز با توجه به شرایط منطقه محل ارائه خدمات، تعیین خواهد شد. هر مرکز باید حداقل ۶ ساعت در روز و حداقل ۶ روز هفتگه به ارائه خدمت بپردازد.

محدوده ساعت کار مرکز باید مشخص و اعلام شود.

ماده ۷۱ - خدمات تبیه های سیار ترجیحاً روزانه و حداقل ۳ روز در هفته صورت می گیرد و ساعت کار و مکانهای باری رسانی با هماهنگی مسئول مرکز با یا بدون استفاده از وسایل نقلیه انجام می گردد.

ماده ۷۲ - مراجعته کنندگان ملزم به رعایت حقوق یکدیگر در طول حضور در مرکز خواهند بود و کسی حق ندارد مزاحمتی برای دیگران فراهم کند. مؤسس و مسئول مرکز، مسئولیت حسن اجرای این ماده را بر عهده دارد.

ماده ۷۳ - درصورتیکه مؤسس، قصد تعطیل دائم مرکز خود را داشته باشد، مراتب باید با ذکر دلایل و مستندات لازم، حداقل یک ماه قبل، به اطلاع مرتع صادر کننده مجوز و شورای هماهنگی مبارزه با موادمخدوش بررسد.

ماده ۷۴ - کلیه مراکز مشاوره، مراکز بهداشتی - درمانی و بیمارستان ها موظفند افراد ارجاع شده از مراکز گذری را با برگة ارجاع پذیرش نمایند. لازم است هر مرکز گذری با یک مرکز مشاوره که در آن خدمات مشاوره، آزمون اینز، هپاتیت و نمونه گیری انجام می شود ارتباط داشته باشد.

- تبصره:** ارائه درمان نگهدارنده با آگونیست با آستانه پائین در مرکز گذری الزامي است. شرایط واحد درمان نگهدارنده با آگونیست با آستانه پائین (تصویرت خصیمه مرک گذری که منبعد واحد نامیده خواهد شد) بشری ذیل است:
- الف- مجوز با اعتبار يك ساله تحت عنوان «واحد درمان نگهدارنده با آگونیست با آستانه پائین در مرکز گذری» توسط معاونت درمان دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی صادر خواهد شد.
  - ب- رعایت شرایط مندرج در دستورالعمل مرکز درمان نگهدارنده با داروهای آگونیست و پروتکلهاي مربوطه الزامي است.
  - ج- حضور روانشناس و پرستار در واحد الزامي نیست و تجویز داروی آگونیست با مسئول فنی واحد و توزیع توسط مسئول مرکز گذری و یا مسئول فنی صورت می‌پذیرد.
  - د- حداقل ساعت فعالیت واحد ۴ ساعت در روز می‌باشد.
  - ه- حداقل تعداد بیماری ۱۰۰ بیمار می‌باشد بیماران ثبیت شده به مراکز درمان نگهدارنده با آگونیست دولتی/خصوصی ارجاع داده میشوند.
  - و- ارائه دوز منزل (جز برای روزهای جمعه) ممنوع است.

۴- مراکز اقامتی:

- الف: مرکز اقامتی میان مدت درمان وابستگی به مواد
- ب: مرکز اقامتی خودبیاری گروههای همتا
- ج: مرکز اقامتی بلندمدت اجتماع درمان مدار (TC)

- ماده ۷۵** - اجازه تأسیس مراکز اقامتی به اشخاص حقیقی و یا حقوقی، با اهداف ذیل داده می شود:
- ۱- استفاده از توانایی گروههای همتا در بازتوانی معتادان؛
  - ۲- افزایش امکان حق انتخاب معتادان برای استفاده از خدمات متنوع بازتوانی؛
  - ۳- تداوم پاکی گروههای همتای بهبودیافته و مددگاران تجربی؛
  - ۴- افزایش دستیابی به خدمات درمانی به صورت اقامتی داوطلبانه؛
  - ۵- کاهش تصدی گری دولت.
- ماده ۷۶** - برای اشخاص حقوقی داوطلب مراکز اقامتی لازم است در اساسنامه به فعالیتهاي بازتوانی اعتیاد اشاره شده باشد.

- ماده ۷۷** - رعایت مقررات عمومی ذیل در مراکز اقامتی الزامي است.
- ۱ - خدمات مراکز عبارتند از: کمک به تحمل علاجی محرومیت از موادمخدوش و روانگردانها، برگزاری جلسات بهبودی و ۱۲ قدمی، برگزاری جلسات خانواده، پیگیری ادامه درمان پس از ترجیح از مراکز، ارجاع موثر در صورت لزوم و سایر موارد برطبق شیوه نامه (پروتکل) تدوین شده؛
  - ۲ - سم زدایی صرفاً در مراکز اقامتی میان مدت درمان وابستگی به مواد و با تجویز و نظرات پژوهش مجاز می باشد. استفاده از هر گونه دارو باید با تجویز پزشک و با ثبت در پرونده مراجع صورت گیرد. مصرف هرگونه مواد مخدوش و مواد روانگردان در مرکز در دوره سم زدایی و بعد از سم زدایی ممنوع می باشد؛
  - ۳ - مراکز مجاز هستند خدمات بهبودی به تنهايي و يا خدمات سم زدایي را بصورت همراه ارائه دهند و به هیچ عنوان سم زدایي به تنهايي در اين مراکز مجاز نیست؛
  - ۴ - مصرف هر گونه دارو علاوه بر تجویز پزشک باید در پرونده مراجع ثبت گردد. مصرف بدون مجوز پزشک ممنوع می باشد؛
  - ۵ - مصرف هرگونه داروي مخدوش، مواد مخدوش و روانگردان و يا مشروبات الکلی مطلقاً ممنوع می باشد؛
  - ۶ - نگهداری اجباری تحت هر عنوان و شرایطی ممنوع می باشد؛

۷ - دریافت رضایت نامه کتبی از بیمار (برطبق فرمهای ارسالی) در بد و ورود به مرکز الزامی است؛
 ۸ - مراکز موظف اند پهلوی مراجعین را حداقل تا ۶ ماه پس از تথیص پیگیری نمایند و سوابق مربوطه در پرونده بیمار و در دفتر پیگیری ثبت شود؛

۹ - هرگونه پرخاشگری، اعمال خشونت آمیز، مصرف یا خرید و فروش مواد یا مبادرت به اعمال رفتارهای جنسی توسط مقیمان در مرکز منوع بوده و مختلف از مرکز اخراج خواهد شد؛

قصره ۱: در صورت رخداد تخلفات مذکور از سوی کارکنان مرکز، براساس ضوابط و قوانین احلال مراکز، مرکز مربوطه تعطیل می گردد.

قصره ۲: در صورت رخداد تخلفات مذکور برای مقیمان و کارکنان، مسئول / مدیر مرکز موظف است پس از برسی، گزارش آن را به کمیته نظارت استانی و دستگاه صادر کننده مجوز تحويل نماید. کمیته نظارت استانی مکلف است پرونده تخلف را به مراجع قضایی ارسال نماید.

۱۰ - هرگونه رفتار خشونت آمیز بیماران به مبانه درمان خلاف مقررات محسوب می گردد و منجر به تعطیلی مرکز خواهد شد؛

۱۱ - اگر مراجعی سابقه نقض قانون در مرکز داشته باشد با اخذ تعهد، امکان پذیرش برای یک نوبت دیگر وجود دارد؛

۱۲ - موسسات و مراکزی که گواهی پاکی برای کارکنان مراکز اقامتی صادر می کنند باید سابقه فعالیتشان طولانی تر از زمان پاکی تعیین شده در دستورالعمل باشد؛

۱۳ - کلیه مراکزی که با توجه به این دستورالعمل تشکیل شوند موظف اند در فرایند کار صرف آژ شیوه نامه (پروتکل) ابلاغی تبعیت نمایند؛

۱۴ - رعایت نعرفه ابلاغی در مرکز الزامی است و لازم است که در کنار پروانه فعالیت و پروانه مسئول مرکز در جای مناسب و در محل دید عموم نصب گردد؛

۱۵ - برنامه کاری نیروی انسانی مرکز باید طوری تنظیم شود که در شبیت های روزانه و شبانه حداقل یک نفر از مدیداران به ازاء هر ۱۵ نفر مقيم با توجه به تعداد مقیمان در هر شبیت حضور داشته باشد؛

۱۶ - چنانچه مراکز اقامتی مخصوص زنان تأسیس شود محل مرکز نباید نزدیک مراکز اقامتی مردان باشد؛

۱۷ - در مراکز اقامتی زنان، کلیه نیروی انسانی اعم از مسئول / مدیر مرکز و مدیداران و نیروی خدماتی باید زن باشند؛

۱۸ - نگهبان مرکز می تواند مدد باشد و محل استقرار وی باید در قسمت جدایی در خارج از مرکز قرار داشته باشد؛

۱۹ - با توجه به سن بیماران مراکز به دو گروه تقسیم می شوند. مراکزی که ویژه افراد تا ۲۹ سال و مراکزی که برای افراد تا ۳۰ سال می باشد؛

۲۰ - در سودر و روبدی مراکز نسب تابلویی حاوی مشخصات شامل نام مرکز "مرکز اقامتی میان مدت درمان وابستگی به مواد" و یا "مرکز اقامتی خودداری گوجهای همنا"، بر حسب نوع مجوز فعالیت، نام تشکیل غیردولتی مربوطه و نام مدیر مرکز و نام پزشک برای مرکز اقامتی میان مدت درمان وابستگی به مواد به همراه نام دستگاه صادر کننده مجوز الزامی است.

ماده ۷۸ - سرح وظایف موسس مراکز اقامتی:

۱ - معرفی یک پزشک حائز شرایط به عنوان مسئول فنی برای مراکز اقامتی میان مدت درمان وابستگی به مواد؛

۲ - معرفی یک فرد واجد شرایط به عنوان مسئول / مدیر مرکز و نظارت بر تأمین نیروی انسانی مرکز؛

۳ - نظارت بر حسن اجرای امور.

ماده ۷۹ - نیروی انسانی مراکز اقامتی:

۱ - مسئول / مدیر مرکز (برای مراکز مختص زنان یک نفر زن) که از طرف مؤسس معرفی می شود؛

۲ - مدیدار به ازای هر ۱۵ نفر مقيم در هر شبیت یک نفر؛

۳ - مدیدار خانواده به ازای هر ۳۰ نفر مقيم یک نفر؛

۴ - پزشک به عنوان مسئول فنی بخش درمان می تواند همزمان مدیر مرکز نیز باشد.

ماده ۸۰ - شرایط، وظایف و مدارک مورد نیاز برای پرسنل مراکز اقامتی علاوه بر شرایط و مدارک عمومی:

۱ - ساخته کارمندی، حداقل ۳ سال در مراکز مجاز درمان برای مسئول/ مدیر مرکز و برای سایرین حداقل یک سال؛

توصیه: جانچه فردی دارای سابقه فعالیت در مراکز غیر از مراکز اقامتی میان مدت باشد موظف است به مدت دو هفته در یکی از مراکز اقامتی میان مدت درمان تأیید فعالیت نماید.

۲ - عدم اعتماد به موادمخدوش روان گردان در ۵ سال گذشته برای مسئول/ مدیر مرکز و برای سایرین دارابودن پاکی حداقل ۲ سال؛

۳ - در صورتی که سوابق بپهودی کارکنان (اعم از مدیاران و مدیر مرکز) در دسترس نباشد فرد می تواند با مراجعته به یکی از مراکز اقامتی مجاز با شرکت در برنامه های بپهودی به مدت ۱۲ ماه و ارائه حداقل ۱۲ آزمایش ادرار منفی و دریافت تأییدیه از مرکز مذکور اقدام به فعالیت نماید؛

۴ - عدم وجود سوءپیشینه کیفری موثر برای جرایم خشن؛

۵ - عدم سوء پیشینه برای سایر جرایم طی ۵ سال گذشته در کلان شهرها و در سایر شهرها در صورت نبودن متقاضی و با تشخیص شورای هماهنگی مبارزه با موادمخدوش استان طی ۳ سال گذشته؛

۶ - گزارندن دوره آموزشی و توجیهی مربوطه؛

۷ - دارابودن حداقل سیکل (برای مدیر مرکز ترجیحاً مدرک دلیل)؛

۸ - داشتن مجوز طبایت و نداشتن سوء سابقه انتظامی برای پزشک مرکز اقامتی میان مدت درمان وابستگی به مواد؛

۹ - دارابودن حداقل ۳۵ سال سن برای مسئول/ مدیر مرکز و ۲۵ سال برای سایرین.

ماده ۸۱ - شرح وظایف نیروی انسانی مراکز اقامتی:

(الف) مدیر / مسئول مرکز

۱ - نظارت بر کلیه امور اجرایی و درمانی مرکز و برنامه های روزانه و پیگیری مراجعان؛

۲ - نظارت بر حسن اجرای مقررات و بخشانمه ها؛

۳ - تهیه و ارائه گواش عملکرد به کمیته نظارت استانی و دستگاه صادرکننده مجوز برطبق فرمهای اطلاع گیری ارسالی؛

۴ - ارتباط مستمر و دائمی با مسؤول فنی یا پزشک مستقر در مرکز؛

۵ - حضور فعال در مرکز حداقل ۸ ساعت بصورت روتازونه و تعیین جانشین در صورت مرخصی؛

۶ - نظارت و مسئولیت رعایت امور بهداشتی مرکز منطبق بر ضوابط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛

۷ - رعایت شیوه نامه ارسالی؛

۸ - رعایت تعریفه های ابلاغی؛

۹ - ارجاع مددجو به سایر درمانهای تخصصی در صورت لزوم (روانشناسی، روانپزشکی، مددکاری و ...) در دوره بازتوانی حسب دستور پزشک.

توصیه: مسوولیت نظارت بر فعالیتهای درمانی با پزشک مستقر در مرکز می باشد.

(ب) پزشک مستقر:

پزشک مستقر به عنوان مسئول فنی موظف است اقدامات زیر را انجام دهد:

۱ - غربالگری و ارزیابی بیمار برای اتخاذ روش سم زدایی مطلوب و در صورت نیاز فرد به سم زدایی دارویی یا وجود خطر در سم زدایی بدون دارو، مراقبت و یا ارجاع مددجو به مراکز درمانی مربوطه؛

۲ - ارجاع جهت سایر درمانهای تخصصی در صورت لزوم در دوره سم زدایی با هماهنگی مسئول / مدیر مرکز؛

۳ - ارجاع افراد دارای رفتار پرخطر، جهت انجام تست مشاوره و آزمایش داوطلبانه ایدز و هپاتیت (VCT)؛

۴ - ارجاع آموزشهای لازم برای مقیمان و کارکنان از قبیل آموزشهای بهداشتی، درمانی و کاهش اسیب مرکز؛

۵ - همکاری با مدیر / مسئول مرکز در نظارت بر مشکلات بهداشتی، درمانی و کاهش اسیب مرکز؛

۶ - پزشک مستقر در مرکز موظف است حداقل دو ساعت در روز در مرکز حضور داشته باشد و ساعت حضور پزشک باید در تابلوی مرکز مشخص شده باشد.

ج - مددیار:

- ۱- برگزاری جلسات توجیهی مقیمان؛
  - ۲- انجام کلیه امور مربوط به پذیرش مقیمان و تشکیل پرونده (براساس فرم های ارسالی)؛
  - ۳- پیگیری پس از ترجیحی مقیمان حداقل تا شش ماه براساس شیوه نامه (بروتکل) ابلاغی؛
  - ۴- اجرای برنامه های روزانه مرکز و درج آن در فرمهاهای مربوطه؛
  - ۵- شناسایی برای ارجاع موثر مواد نیازمند به مداخلات تخصصی (دانشناصی، مددکاری اجتماعی، روانپردازی و غیره) با هماهنگی مدیر مرکز و همراهی مددجو در صورت ارجاع به خارج از مرکز؛
  - ۶- انجام امور اجرایی مرکز و وظایف محله از سوی مدیر /مسئول مرکز.
- د - مددیار خانواده:**
- ۱- برگزاری جلسات آموزشی گروهی خانواده؛
  - ۲- ارجاع خانواده بیمار در صورت وجود مشکلات و مسایل شغلی، خانوادگی و اجتماعی به مراکز مربوطه (سایر مراکز درمانی اعتیاد، مراکز مشاوره و کلینیک های مددکاری اجتماعی و ...);
- تصریح ۱:** جلسات خانواده صرفاً باید در خارج از مرکز برگزار شود و محل برگزاری آن باید به تأیید دستگاه صادر کننده مجوز برسد.
- تصریح ۲:** مددیار خانواده الزاماً باید خانم باشد
- و - مشخصات فیزیکی مراکز اقامتی میان مدت درمان:**

ردیف	فضای فیزیکی
۱	اتاق پذیرش، اتاق مدیر مرکز
۲	اتاق پزشک و چهت سازدایی و مراحل اولیه درمان
۳	انبار
۴	رختشوی خانه
۵	سالن غذاخوری و آشپزخانه
۶	نمازخانه
۷	کلاس آموزشی
۸	خوابگاه
۹	دستشویی
۱۰	دوش
۱۱	اتاقی
۱۲	اتاقی جهت ملاقات با خانواده
۱۳	حدائق ۲۰ متر

سوانح مسقف حدائق: ۵ متر مربع به ازای هر نفر

تصریح ۳: منظور از فضای مسقف ساختمان با مصالح سنگین و نیمه سنگین می باشد و چادر و امثال آن جزء فضای مسقف محسوب نمی گردد. سرانه باز حدائق: ۵ متر مربع به ازای هر نفر

تصریح ۴: مراکز باید حتماً فضای باز داشته باشند. که شامل: امکانات ورزشی و فضای سبز باشد.

تصریح ۵: در مجموع حدائق فضا (باز و مسقف) برای نفر پذیرش ۳۰۰ مترمربع است.

تصریح ۶: اتاق ملاقات با خانواده باید در محلی نزدیک به درب ورودی و از سیستم های اقامتی و خوانگاهها مجزا باشد.

ه - وسائل موردنیاز مراکز اقامتی میان مدت درمان:

۱- امکانات اداری (خط تلفن، فاکس، میز، کمد، قابیل جهت نگهداری پرونده و ...)

۲- امکانات سرمایشی و گرمایشی مناسب؛

۳- تجهیزات پخت و پز مناسب؛

۴- امکانات ورزشی، فرهنگی، بهداشتی و آموزشی؛

۵- تخت خواب به تعداد و کمتر ترجیحاً به تعداد نفرات؛

۶- امکانات حمل و نقل (وجود امکانات مناسب حمل و نقل برای موارد ضروری و اضطراری)؛

تبصره ۱: حداقل پذیرش در این مراکز ۳۰ نفر و حداکثر آن ۶۰ نفر می باشد که متناسب با حداکثر پذیرش در هر مرکز رعایت وسائل و تجهیزات مورد نیاز اسلامی است.

تبصره ۲: کلیه وسائل و امکانات مذکور در ماده فوق باید بر طبق استاندارهای بهداشتی و صنعتی باشد.

ج: مرکز اقامتی بلندمدت اجتماعی درمان مدار (TC)

ماده ۸۲ - اجازه تأسیس مرکز T.C به اشخاص حقیقی و یا حقوقی، با هدف ادامه درمان و بازتوانی افراد مقیم (فرد) داوطلب درمان که به مرکز اجتماعی درمان مدار مراجعه می کند و از خدمات درمانی بهره مند می گردد) که مشکل در روابط بین فردی و کارکرد اجتماعی دارند به صورت اقامتی شبانه روزی و یا در مورد افرادی که به علت دارا بودن فعالیتهای اجتماعی قادر به اقامت تمام وقت در مرکز نیستند به صورت روزانه داده می شود.

ماده ۸۳ - شرح وظایف موسس:

- ۱ - معرفی یک فرد واجد شرایط به عنوان مدیر مرکز و ناظارت بر تأمین نیروی انسانی مرکز؛
- ۲ - ناظارت بر حسن اجرای امور.

ماده ۸۴ - شرح وظایف نیروی انسانی مرکز:

۱ - مدیر/مسئول فنی مرکز (ابرای مراکز مخصوص زنان یک نفر زن) که از طرف مؤسسه معرفی می شود با حداقل تحصیلات کارشناسی ارشد در رشته های روانشناسی بالینی، مشاوره، مددکاری اجتماعی و خدمات اجتماعی و یا دکترا در رشته روانپژوهشی، پژوهشی؛

۲ - یاور، فرد بهبود یافته از مصرف مواد که دارای یکی از شروط ذیل باشد:
الف: فارغ التحصیل از مرکز اجتماعی درمان مدار (یک سال پاک مانده باشد) و گذراندن دوره آموزشی و کارورزی (۱ماهه) تحت نظر تیم درمان مراکز اجتماعی درمان مدار.

ب: معرفی شده از سایر مراکز مجاز درمان و کاهش آسیب که سه سال پاک مانده و دوره آموزشی و کارورزی (سه ماهه) تحت نظر تیم درمان مراکز اجتماعی درمان مدار گذرانده باشد.

۳ - مدیر مقیمان، یکی از افراد مقیم مرکز، که مطابق شیوه نامه با توجه به سابقه اقامت و فعالیت و بهبودی وی انتخاب می شود؛

۴ - تیم درمانی، که وظیفه طرح ریزی و هدایت درمان را به عهده دارد و شامل روانپژوهشک، پژوهشک، روانشناس و مددکار اجتماعی می باشد. مرتب ورزشی و کاردرماننگر نیز می توانند در تیم درمان حضور داشته باشند؛

۵ - سرپرست گروه کاری، یکی از افراد مقیم است که در جات ارتقاء را تا مرحله سرپرستی یکی از گروه های کاری مرکز (گروه انتظامات، فرهنگی - ورزشی، اینمنی و نگهداری، آسیزخانه، نظافت، رختشویخانه) طی کرده است و وظیفه سرپرستی در انجام وظایف آن گروه را بعهده دارد.

ماده ۸۵ - شرایط، وظایف و مدارک مورد نیاز برای پرسنل مرکز علاوه بر شرایط و مدارک عمومی:

الف: مدیر مرکز (مسئول فنی)

۱ - دارا بودن مدرک تحصیلی حداقل کارشناسی ارشد در رشته روانشناسی بالینی، مشاوره، مددکاری اجتماعی و علوم اجتماعی و یا دکترا در رشته روانپژوهشی، پژوهشکی؛

۲ - برخورداری از سابقه کار سه ماهه در مراکز درمانی و بازتوانی اعتیاد یا گذراندن دوره آموزشی TC.
ب: روانشناس

- روانشناس بالینی یا مشاوره ترجیحاً با حداقل یک سال سابقه کار در قسمت اعتیاد. به ازای هر ۱۵ نفر مقیم، تمام وقت (۸ تا ۶ ساعت در روز ۶ روز در هفته) یک نفر

پ: روانپژوهشک

- با حداقل ۱ سال سابقه کار در زمینه اعتماد که دوره آموزشی TC را گذرانده باشد
- ت: پژوهش عمومی
- با ۲ سال سابقه کار در زمینه اعتماد که دوره آموزشی TC را گذرانده باشد
- ث: مددکار اجتماعی
- کارشناس در رشته مددکاری اجتماعی یا خدمات اجتماعی و یا مطالعات خانواده. به ازای هر ۱۵ نفر مقیم تمام وقت (۸ تا ۶ ساعت در روز (۶ روز در هفته) یک نفر
- ج: مسئول برنامه ورزشی
- فردی که دارای کارت مریبگری از سازمان تربیت بدنی و یا سوابق ورزشی مستند بر گواهی تربیت بدنی یا یکی از یاوران دارای مدارک فوق باشد.
- ح: باور
- با مدرک تحصیلی سیکل به ازای هر ۱۵ نفر مقیم یک نفر.
- خ: مسئول امور نمونه گیری
- برای نمونه گیری و ثبت آزمایش می‌تواند یکی از یاوران با نظارت تیم درمان باشد.
- د: کار درمانگر
- جهت ایجاد کارگاههای حرفه ای با هدف ارتقاء مهارت‌های اجتماعی مقیمان و حداقل دارای مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته کار درمانی.

تبصره ۱: در مراکز اقامتی حضور یک نفر کارشناس از تیم درمان در نوبت کاری شب الزامی است.

تبصره ۲: در مناطقی که امکان دسترسی به کارشناس ارشد روانشناسی بالینی نیست می‌توان از کارشناس روانشناسی بالینی (با سابقه کار ۲ ساله در مراکز درمان اعتماد استفاده نمود).

ماده ۸۶ - شرح وظایف نیروی انسانی مرکز اقامتی داوطلبانه بلندمدت اجتماع درمان مدار (TC):

الف: مدیر مرکز /مسئول فنی

- ۱- نظارت بر کلیه امور اجرایی و درمانی مرکز، برنامه های روزانه و پیگیری مراجعت;
  - ۲- نظارت بر حسن اجرای مقررات و بخشندامه ها؛
  - ۳- تهیه و ارائه گواresh عملکردیه کمیته نظارت استانی و دستگاه صادر کننده مجوز برطبق فرمهای اطلاع گیری ارسالی؛
  - ۴- حضور فعال در مرکز حداقل ۸ ساعت بصورت روزانه و تعیین جانشین در صورت مرخصی؛
  - ۵- نظارت و مسئولیت رعایت امور بهداشتی مرکز منطبق بر ضوابط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛
  - ۶- نظارت بر رعایت شیوه نامه ارسالی؛
  - ۷- نظارت بر رعایت تعریفه های ابلاغی؛
  - ۸- ارجاع مددجو به سایر درمانهای تخصصی در صورت لزوم (روانشناسی، روانپزشکی، مددکاری و ...) در دوره بازتوانی حسب دستور پژوهش؛
  - ۹- مصاحبه جهت تعیین وضعیت روانی بیمارانی که وارد برنامه مرکز می‌شوند؛
  - ۱۰- ارجاع بیمارانی که نیاز به خدمات روانپزشکی دارند. (در صورتی که مرکز دارای روانپزشک نباشد)؛
  - ۱۱- مشاوره فردی؛
  - ۱۲- نظارت بر سیر درمان افراد مقیم در فازهای درمانی و اطمینان از انجام صحیح آنها؛
  - ۱۳- نظارت با کلیه جلسات درمانی، آموزشی، کاری و صحیحگاهی و اطمینان از بزرگواری صحیح جلسات طبق شیوه نامه؛
  - ۱۴- نظارت کلی بر عملکرد یاوران که مسئول انجام خدمات به مقیمان می‌باشند.
- تبصره ۳:** تمامی پرسنل مرکز موظفند زیر نظر مسئول فنی انجام وظیفه نمایند.

ب: روانپردازش

- ۱- مصاحبه جهت تعیین وضعیت روانی بیمارانی که وارد برنامه مرکز می شوند؛
- ۲- مصاحبه جهت تعیین وضعیت روانی یاوران داوطلب کار در مرکز از نظر وجود بیماری حاد یا واضح روانی یا وجود اختلال شخصیتی؛
- ۳- ویزیت بیمارانی که نیاز به خدمات روانپردازشی دارند؛
- ۴- مشاوره فردی؛
- ۵- حضور در تیم درمان و برنامه ریزی طرح درمان در هر مقیم با سایر اعضای تیم درمان؛
- ۶- روانپردازش مرکز حداقل یک روز (در هفته) در مرکز حضور داشته باشد.

پ: پژوهش

- ۱- ارجاع افراد دارای رفتار پرخطر، جهت انجام تست مشاوره و آزمایش داوطلبانه ایدز و هپاتیت (VCT)؛
- ۲- ارائه آموزش‌های لازم برای مقیمان و کارکنان از قبیل آموزش‌های بهداشتی و کاهش آسیب؛
- ۳- همکاری با مدیر/مسئول مرکز در نظارت بر مشکلات بهداشتی، درمانی و کاهش آسیب مرکز؛
- ۴- معاینه پژوهشکی و تکمیل فرم مربوطه؛
- ۵- ارجاع بیمارانی که نیاز به خدمات روانپردازشی دارند؛
- ۶- در صورت نمونه گیری برای آزمایش اعتیاد حسب مورد و تشخیص پژوهش از مقیمان و یاوران؛
- ۷- درخواست نمونه گیری به موارد اورژانسی و در دسترس بودن (در تمام ساعات شبانه روز به صورت تلفنی)

ت: روانشناس بالینی

- ۱- مصاحبه اولیه روانشناختی با بیمار در بدو ورود؛
- ۲- تکمیل فرم تعدیل شده شاخص شدت اعتیاد (Slightly Modified Addiction Severity index) هر مقیم و تحویل آن به مسئول فنی و ضبط یک نسخه در پرونده مقیم؛
- ۳- انجام تست روان سنجی در صورت نزوم و بنا به پیشنهاد هر یک از اعضای تیم درمان؛
- ۴- معاینه روانشناسی دقیق از معتادان بهبود یافته داوطلب (یاوران) همکاری در اجتماع درمان مدار و توجه به جنبه های اختلالات شخصیتی یا هر گونه اختلال روانی مشکل زا در مسیر همکاری؛
- ۵- شرکت در جلسات صحبتگاهی؛
- ۶- شرکت در کلیه جلسات گروه درمانی، کاری و صحبتگاهی و هدایت گروههای درمانی؛
- ۷- انجام مشاوره فردی و مشاوره و آموزش خانواده (هفتگی)، و تکمیل فرم های مربوطه؛
- ۸- شناسایی توانایی های بیمار و نقاط مثبت و منفی وی و شرکت در برنامه ریزی درمانی یا تنظیم طرح درمان؛
- ۹- درخواست نمونه گیری برای آزمایش اعتیاد از مقیمان و یاوران بر حسب تشخیص روانشناس.

ث: مددکار اجتماعی

- ۱- مصاحبه اولیه مددکاری با بیمار در بدو ورود و تکمیل فرم مددکاری؛
- ۲- شرکت در جلسات درمانی، کاری، صحبتگاهی و گروههای کاری؛
- ۳- انجام مشاوره مددکاری؛
- ۴- هماهنگی لازم در جهت پر کردن اوقات فراغت و کارهای فوق برنامه؛
- ۵- درخواست نمونه گیری اعتیاد در مقیمان و یاوران؛
- ۶- نظارت بر عملکرد یاوران و برنامه ریزی فعالیت های یاوران؛
- ۷- ارتباط مداوم با خانواده افراد مهم مرتبط با مقیم با توجه به اهداف درمانی؛
- ۸- پیگیری وضعیت سازگاری مقیم با محیط خانواده، محل کار بعد از ترجیح؛

۹- پیگیری و ضعیت بیمار، تکمیل فرم های مربوطه، تحويل یک نسخه از آنها به مسئول فنی و خبیط یک نسخه در پرونده بیما و همچنین ارجاع وی با هماندگی مسئول فنی به مراکز درمانی و گروه های خودبازی بعد از تخصیص طبق پروتکل؛

۱۰- تلاش جهت بازگشتن فرد به اجتماع و خانواده از جمله از طریق کاریابی و آموزش فنی و حرفه ای.
ج: کار درمانگر

۱- نظارت بر کارگاه کار درمانی؛

۲- هماهنگی لازم در جهت ایجاد کارگاه های حرفه ای با هدف ارتقای مهارت های اجتماعی و کمک به امر درمان؛

۳- شرکت در جلسات گروه های کاری.

ح: مسئول امور ورزشی

۱- برنامه ریزی امور ورزشی مقیمان (طبق پروتکل ابلاغی)؛

۲- نظارت و اجرای برنامه های ورزشی (هر مربی مسئول ۳۰ مقیم است)؛

۳- برنامه ریزی جهت مسابقات ورزشی.

خ: مسئول امور نمونه گیری

۱- انجام یا ارجاع به آزمایشگاه، ثبت جوابها در پرونده بیمار و دفتر نمونه گیری مرکز؛

۲- انجام ازمایش تست سریع مواد مانند مرین، آمفتامین و ...؛

۳- انجام وظیفه در مرکز، ۳ روز در هفته به صورت یک روز در میان هر روز ۲ ساعت.

د: یاور

۱- شرکت در جلسات صحبتگاهی و گروه های کاری؛

۲- هماهنگی لازم در جهت پر کردن اوقات فراغت و کارهای فوق برنامه؛

۳- اجرای برنامه های ورزشی با مقیمان طبق برنامه تدوین شده و زیر نظر مسئول امور ورزشی؛

۴- حضور در کنار روانشناس جهت برگزاری کلاس های آموزشی.

ماده ۸۷- تجهیزات و شرایط فیزیکی مرکز اجتماع درمان مدار اقامتی بلندمدت:

الف: فضای فیزیکی:

ردیف	فضای فیزیکی
۱	بخش بدیرش و اداری
۲	اتاق مسئول فنی
۳	اتاق بررسی درمان
۴	اتاق مشاوره
۵	کلاس امور ورزشی
۶	کارگاه
۷	آزمایش تست سریع مواد
۸	سالن اجتماعات
۹	انبار و تاسیسات
۱۰	خوابگاه
۱۱	نمازخانه
۱۲	دستشویی
۱۳	حمام
۱۴	فضای ورزشی
۱۵	رختخوابانه
۱۶	سالن غذاخوری و آشپزخانه
۱۷	اتاق جهت گروه درمانی، آموزش خانواده، ملاقات با خانواده
۱۸	کتابخانه
۱۹	کیوست تکمیل و رانده

* فضای فیزیکی برای افراد حداقل ۳۰ و حداقل ۹۰ نفر می باشد که به تناسب اضافه شدن افراد به فضای نیز افزوده می شود.

تبصره ۱: فضای برگزاری کلاس آموزش و گروه درمانی می تواند مشترک باشد.

تبصره ۲: محل کارگاهها در مجاورت خوابگاه یا کلاسها نباشد.

تبصره ۳: مراکز اجتماع درمان مدار اقامتی باید دارای فضای باز، سبز و گل کاری باشد.

ب: وسائل موردنیاز مراکز اقامتی میان مدت درمان:

۱- امکانات اداری (یک خط تلفن برای هر ۳۰ نفر مقیم ، فاکس، میز، کمد، فایل جهت نگهداری پرونده و ...) ؛

۲- امکانات سرمایشی و گرمایشی مناسب؛

۳- تجهیزات پخت و پز مناسب؛

۴- امکانات ورزشی، فرهنگی، بهداشتی و آموزشی؛

۵- تخت خواب و کمد به تعداد نفقات؛

۶- امکانات حمل و نقل (وجود امکانات مناسب حمل و نقل برای موارد خسروی و اضطراری) ؛

تبصره ۱: حداقل پذیرش در این مراکز ۳۰ نفر و دادکتر آن ۹۰ نفر می باشد که متناسب با حداکثر پذیرش در هر مرکز رعایت وسائل و تجهیزات مورد نیاز الزامی است.

تبصره ۲: کلیه وسائل و امکانات مذکور در بند فوق باید بطرق استانداردهای بهداشتی و صنعتی باشد.

۷- پذیرش زنان در مرکز باید با هماهنگی دستگاه صادر کننده مجوز و شورای هماهنگی مبارزه با موادمخدوش استان صورت پذیرد؛

۸- برای اشخاص حقوقی داوطلب مراکز اقامتی لازم است در اساسنامه به فعالیتهای بازتوانی اعتیاد اشاره شده باشد؛

۹- وسائل کمک آموزشی (تخته و ایت به تعداد کلاسهای آموزشی و گروه درمانی و سالن اجتماعات، کامپیوتر با پرینتر، تلویزیون، ویدئوو...) ؛

۱۰- یک دستگاه چرخ خیاطی برای تعییرات جزئی؛

۱۱- صندلی مناسب برای جلسات گروه درمانی با توجه به تعداد شرکت کنندگان؛

۱۲- وسائل ورزشی (توب والیبال، سکتبال، میز و توب پینگ، شطرنج و ...) ؛

۱۳- وجود حداقل یک خودرو سواری در ساعت اداری؛

۱۴- تابلوهای اعلانات در قسمت پذیرش، سالن اجتماعات و قسمت اداری به تعداد کافی؛

۱۵- صندوق پیشنهادات در سالن اجتماعات و قسمت های دیگر به تعداد کافی؛

۱۶- وجود سیستم برق اضطراری و یا وجود تعداد کافی چراغ سیار؛

۱۷- کیسول اطفای حریق؛

۱۸- جعبه کمکهای اولیه و اورژانس.

۵- مرکز / بخش بسترسی درمان سوءصرف موارد

ماده ۸۸- اجازه تأسیس مرکز بسترسی به اشخاص حقیقی یا حقوقی، داده می شود.

تبصره: اشخاص حقوقی متقاضی تأسیس مرکز بسترسی، شرکت های تعاونی، خدمات بهداشتی درمانی، سایر شرکت ها و یا گروه های مردم نهاد می باشند.

ماده ۸۹- مؤسسان بیمارستان های عمومی، تک تخصصی روانپزشکی دارای مجوز از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می توانند درخواست بخش بسترسی درمان سوءصرف موارد را داشته باشند.

ماده ۹۰- مرکز بسترسی/بیمارستان دارای بخش با رعایت ضوابط نظام سطح بندی خدمات همزمان می تواند اقدام به راهاندازی مرکز درمان سرپائی و استنگی به مواد و یا واحد درمان و استنگی به مواد مخدوش با داروهای آگونیست مطابق با «دستورالعمل مربوطه» در محل مرکز بسترسی/بخش نماید.

ماده ۹۱-۱- استفاده از داروهای مخدر (آگونیست) برای خدمات بازگیری و تثبیت در مرکز بستره تابع ضوابط و بروتکل درمانی با داروهای آگونیست خواهد بود.

ماده ۹۲-۱- جهت تأسیس، بهره برداری و فعالیت مرکز بستره باید به شرح ذیل اقدام گردد:

۱- تسلیم درخواست به مرچ سادر کننده مجوز منطبق با آئین نامه اجرایی مراکز مجاز درمان و کاهش آسیب اعتیاد به موادمخدو و روان گردانها موضوع تبصره یک ماده ۱۵ اصلاحیه قانون اصلاح قانون مبارزه با موادمخدو به همراه مدارک لازم؛

۲- مرکز/بخش بستره با حداقل ۱۵ تخت قابل راهاندازی است؛

۳- اخذ مجوز تأسیس (موافق اصولی)، طبق ضوابط و مقررات مربوطه؛

۴- ارائه مدارک طبق ضوابط و زمان بندی ابلاغی شامل؛

الف: معرفی مکان مرکز بستره/بخش و ارائه نقشه ساختمانی

ب: احداث یا بازسازی ساختمان و تجهیز آن و اخذ تأییدیه از دفتر فنی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی.

ج: ارائه لیست مطابق استانداردهای «اهرنماهی درمان بستره خدمات سوه؛ مصروف مواد»

د: معرفی پرسنل، پزشکان و مسئولین فنی همراه با مدارک آثار برای کلیه نوبت های کاری.

قبصره: اخذ عدم سوبیشینه انتظامی و گواهی عدم اعتیاد از کلیه پرسنل، پزشکان و مسئولین فنی الزامی است.

ه- مرکز بستره موظف است ترتیبی اختاد نماید تا در هر زمانی که نیاز به انتقال افراد به مراکز درمانی دیگر باشد آملاوات مناسب و مجهز در گمترین زمان ممکن در دسترس باشد.

ی- اعلام نام و نشانی دقیق مرکز بستره.

۵- اخذ پروانه (مجوز) بهره برداری و مسئولیت فنی از دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی؛

۶- آغاز فعالیت و اعلام شروع به کار مرکز بستره به دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی و شوراهای هماهنگی مبارزه با موادمخدو استان.

قبصره ۱: مدت اختیار، تمدید یا لغو مجوز تأسیس (موافق اصولی) مطابق مقاد فرارداد منعقده بین مؤسس/ مؤسسان و دستگاه صادر کننده مجوز، براساس ارائه گزارش پیشرفت کار است.

قبصره ۲: شروع هرگونه عملیات ساختمانی قبل از اخذ مجوز تأسیس (موافق اصولی) و تائید نقشه ها توسط دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی استان، ممنوع بوده و مسئولیت آن به عهده مقاضیان است.

قبصره ۳: شروع به کار و ارائه خدمات درمانی بدون اخذ مجوز/ پروانه بهره برداری ممنوع است.

قبصره ۴: دستگاه مستوفی صدور مجوز تأسیس و بهره برداری حداکثر تا دو ماه پس از دریافت مدارک و ثبت در دیرخانه مکلف است موافقت یا عدم موافقت با تأسیس مرکز را (با ذکر دلایل قانونی درمورد عدم موافقت) صورت مکتوب به درخواست کننده (رونوشت به شورای هماهنگی مبارزه با مواد مخدو استان و همچنین اداره کل درمان و حمایت های اجتماعی دیرخانه ستاد مبارزه با مواد مخدو) اعلام نماید.

قبصره ۵: از تاریخ اعلام موافقت تا صدور مجوز نباید از ۳ ماه تجاوز نماید.

ماده ۹۳- پزشکان عمومی حائز شرایط یاروان پزشکان می توانند به عنوان مسئول فنی در این مراکز فعالیت نمایند.

ماده ۹۴- برای انجام آزمایش های ضروری (منحصر برای ارائه خدمات به بیماران مرکز) مرکز بستره می تواند با عقد فرارداد با آزمایشگاه تشخیص طبی معتبر اقدام نماید.

ماده ۹۵- زمان فعالیت مرکز بستره، به صورت شبانه روزی خواهد بود.

قبصره: فهرست اقدامات ارزیابی، درمانی و بازتوانی مجاز در مرکز بستره و بخش در «راهنمای درمان بستره سوه؛ مصروف مواد ابلاغی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی» تشریح شده و مقاضیان ملزم به رعایت آن هستند.

ماده ۹۶- تجهیزات پزشکی مصرفی و غیرمصرفی مورد نیاز مرکز باید براساس استانداردها و ضوابط تعیین شده باشد.

ماده ۹۷ - نحوه استغفال کادر درمانی در این مراکز تابع ضوابط عمومی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی میباشد.

ماده ۹۸ - رعایت فعالیت حداکثر دو نوبت کاری برای کلیه پزشکان، کادر بیمارپزشکی، الزامي است.

ماده ۹۹ - رعایت ضوابط ساختمانی و تجهیزاتی ذیل، در مرکز بستری ضروری است:

الف: ضوابط ساختمانی:

حدائق فضاهای مناسب مورد نیاز مرکز بستری:

واحد پذیرش - مدارک پزشکی و بایگانی - اتاق مدیریت و مسئول فنی - اتاق معاینه پزشک/روانپزشک - اتاق مشاوره روان‌شناسی - اتاق مددکاری - بخش بستری جدایانه برای مردان و زنان - واحد نمونه‌گیری - اتاق CPR - اتاق کاردیوپزشکی - اتاق توزیع داروی آگونیست - سرویس بهداشتی (دو عدد به ازای هر ۱۵ نفر) - دوش (یک عدد به ازای هر ۱۵ نفر) - اتاق استراحت پزشک - اتاق استراحت پرسنل - آبدارخانه - رختشوی خانه - رختکن پرسنل - سرویس‌های بهداشتی پرسنل - انبار تمیز - انبار دارو و تجهیزات - محل تی شویی مجزا در هر طبقه - محل مناسب جهت توزیع و سرو غذا پرسنل - حیاط مناسب با ظرفیت

تبصره ۱: در صورتیکه ساختمان مرکز بستری بیش از یک طبقه باشد باید مجهز به آسانسور و موقعیت در ورودی مرکز جهت انتقال بیمار، تردد آمیلاس و در مواقع اضطراری جهت تردید مادرینهای آتش‌نشانی، از طریق یکی از خیابان‌های اصلی یا فرعی تا محل استقرار آسانسور مناسب باشد.

تبصره ۲: در مرکز بستری بخش رعایت استانداردهای ایمنی در طراحی محیط فیزیکی جهت پیشگیری از آسیب به خود و دیگران، تابع ضوابط وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی برای بخش‌های روانپزشکی است.

تبصره ۳: تغهداری و بایگانی مدارک پزشکی به صورت فیزیکی یا الکترونیکی در چارچوب ضوابط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی الزاماً است.

تبصره ۴: در صورت طبخ غذا در مرکز بستری، وجود آشپزخانه منطبق با ضوابط وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی الزاماً است.

ب: ضوابط تجهیزاتی:

ضوابط تجهیزات CPR و سایر تجهیزات بخش‌ها، طبق آخرین دستورالعمل‌های ابلاغی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشد.

تبصره ۵: مرکز بستری باید به وسائل کامل و قابل بهره‌برداری احیاء مجهز باشد.

تبصره ۶: مرکز بستری باید به لوازم پزشکی، معاینه، ECG و سایل خدمات پرستاری و استریلیزاسیون مجهز باشد.

تبصره ۷: مرکز بستری باید به تجهیزات اداری و وسائل کمک آموزشی مناسب با فعالیت‌های درمانی مجهز باشد.

تبصره ۸: مطلوب است واحد کاردیوپزشکی مرکز بستری به تجهیزات استاندارد تعیین شده توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در بخش‌های روانپزشکی مجهز باشد.

تبصره ۹: استانداردهای تجهیزاتی بخش از استانداردهای عمومی بخش‌های روانپزشکی و موارد مطرح در این دستورالعمل، برای مرکز بستری بیرونی می‌نماید.

ماده ۱۰۰ - رعایت کامل ضوابط بهداشتی مطابق دستورالعمل مرکز سلامت محیط و کار به شرح ذیل ضروری است:

۱- کف ساختمان باید سالم، بادوام و قابل شستشو، غیرقابل نفوذ نسبت به آب و بدون ترک باشد؛

۲- دیوارها باید دارای قرنیز به ارتفاع حداقل ۱۰ سانتیمتر از جنس مقاوم و غیرقابل نفوذ به آب و قابل شستشو باشند؛

۳- دیوار اتاق CPR تا ارتفاع ۱/۸۰ متر کاشی یا سنگ باشد؛

۴- دیوار آبدارخانه و رختشویخانه باید تا زیر سقف کاشی باشد؛

۵- درها و پنجره‌ها باید سالم و پنجره‌های بازشو مجهز به تورسیمی ضدزنگ باشد؛

۶- سیستم سرمایش و گرمایش باید به گونه‌ای باشد که ضمن فراهم نمودن برودت و حرارت، قادر به تهویه نیز بوده تا از آلودگی هوای داخل ساختمان جلوگیری شود؛

- ۷- لزوم رعایت ضوابط بهداشتی در آشپزخانه، آبدارخانه و محل سرو غذای پرسنل؛
- ۸- آب مصرفی باید از شبکه های عمومی آب آشامیدنی شهر تأمین شود یا دارای شبکه آب خصوصی با رعایت استانداردهای آب آشامیدنی کشور بوده و همچنین دارای مخزن ذخیره آب به میزان کافی باشد و کنترل های بهداشتی در مورد مخازن ذخیره آب صورت گیرد؛
- ۹- سیستم جمع اوری و دفع فاضلاب از نظر فنی و بهداشتی به گونه ای باشد که سطوح، خاک، آبهای سطحی و زیرزمینی را الود نکند، بندهایان و جووندگان به آن دسترسی نداشته باشند، متغیر و بدمنظره نباشد و خروجی فاضلاب با استانداردهای محیط زیست و ضوابط و دستورالعمل های ارسالی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پژوهشکی مطابقت داشته و مورد تأیید معاونت های بهداشتی باشد؛
- ۱۰- جمع اوری زباله و پس هاندهای عفونی در کیسه های زباله زرد رنگ با برچسب شناسائی، جمع اوری زباله های غیرعفونی در کیسه زباله های سیاه رنگ با برچسب شناسایی و جمع اوری زباله های نوک تیز و برنده در ظروف سربسته غیرقابل دسترسی مجدد (Safety box) ضروری است؛
- ۱۱- رعایت کامل بخشنامه های صادره از مرکز سلامت محیط و کار درخصوص چگونگی تفکیک، جمع اوری و نگهداری و دفع پسماندها الزامی است؛
- ۱۲- زباله دان باید به تعداد کافی از جنس مقاوم، قابل شستشو و ضد عفونی کردن و ضد زنگ با دربوش و پدال و کیسه زباله مناسب در مرکز بستری موجود باشد؛
- ۱۳- وجود اتاق کنیت شوئی با حداقل مترمربع ۱/۵ مترمربع با کف مقاوم، قابل شستشو، کاشیکاری یا سرامیک تا زیر سقف، مجهر به شیرین مخلوط آب گرم و سرد، تی اویز، حوضچه دارای کفشوی فاضلاب بر و با عمق ۶۰ سانتی متر، تهویه مجزا، قفسه مواد گندزا و پاک کننده یا استفاده از تی شوئی برتابیل با درنظر گرفتن فضای مناسب برای نگهداری تی شوئی؛
- ۱۴- رعایت ضوابط بهداشتی برای سرویس های بهداشتی مجزا برای پرسنل و خدمات گیرندگان به تفکیک آقا و خاتم به تعداد مناسب.
- ۱۵- تأمین وسایل سیستم اطفاء حریق مرکزی و یا حداقل یک کپسول ۴ کیلوگرمی برای هر ۵۰ متر مربع، همراه با هشدار دهنده حریق مناسب؛
- ۱۶- تأمین نور و تهویه مناسب؛
- ۱۷- تشکیل پرونده های پژوهشکی (مایباتن دوره ای و واکسیناسیون) برای کارکنان؛
- ۱۸- رعایت ضوابط بهداشتی پرسنل و داشتن کارت بهداشتی جهت پرسنلی که با مواد غذائی سرو کار دارند؛
- ۱۹- وجود دستورالعمل اورژانس به منظور مقابله با سوانح در شرایط اضطراری؛
- ۲۰- کلیه تختخواب ها سالم و رنگ آمیزی شده و استاندارد باشد (تختخواب های استیل نیاز به رنگ آمیزی ندارند)؛
- ۲۱- کلیه وسایل تخت بیمار از قبیل ملحفه ها، تشك، پتو، بالش و روتختی ها باید به طور مرتباً و حداقل روزی یک بار تعویض گردد به نحوی که پیوسته سالم، تمیز و بدون آلودگی باشد؛
- ۲۲- کلیه پنجه های مشرف به کوچه ها و خیابان های پر سر و صدا باید دو جداره باشند؛
- ۲۳- میزهای مخصوص غذا و کمد های کنار تخت باید سالم و رنگ آمیزی شده و فاقد گوشش های تیز باشند (میزها و کمد های استیل نیاز به رنگ آمیزی ندارند)؛
- ۲۴- اتاق ها و کلیه وسایل و تجهیزات موجود در آن باید به طور روزانه نظافت گردد؛
- ۲۵- از استقرار عکانه های خاک دار در کلیه اتاق های بیماران خودداری گردد؛
- ۲۶- کف کلیه اتاق ها و راهروها در اتاق ها/بخش های بستری باید بطور مرتب در هر نوبت کاری نظافت و سپس با تی آغشته به محلول ناسناسب ضد عفونی گردد؛
- ۲۷- کلیه توالث ها، دستشویی ها و حمام های مرکز/بخش بستری باید به طور مرتباً و حداقل در دو نوبت کاری و روزانه تمیز و ضد عفونی گردد.

ماده ۱۰۱-پرسنل فنی و اداری در مرکز بسترسی:

الف: یک پزشک یا روانپژشک و اجد شرایط به عنوان مسؤول فنی برای هر شبیت، به ازاء هر ۶۰ تخت؛

ب: روانپزشک برای معاینات مورد لزوم و مشاوره های روانپزشکی؛

تبصره ۱: روانپزشک موضوع بند ب می تواند روانپزشک مسؤول فنی باشد.

ج: یک پرستار به ازاء هر ۳۰ تخت در هر شبیت؛

د: یک نفر کارشناس روان شناسی بالینی یا مشاوره آموزش دیده در نوبت کاری صبح تا سقف ۶۰ تخت (در صورت کمبود کارشناس روان شناسی با گرایش بالینی یا مشاوره در منطقه تحت پوشش معاونت به کارگیری کارشناس روان شناسی سایر گرایشها به شرط گذراندن دوره های مورد تأیید وزارت بهداشت بایان است).

هسته حداقل ۱ نفر خدمه (نظافتچی و بیماربر) در هر نوبت کاری.

و: حداقل یک نفر نگهداری در هر نوبت کاری.

ز: یک نفر مدد کار اجتماعی به ازاء هر ۶۰ تخت.

تبصره ۲: رعایت آئین نامه اجرایی قانون اجازه تأسیس مطب و سایر مقررات مربوط به اشتغال کادر درمانی چهت مسؤول یا مسئولین فنی و پزشکان و سایر کادر درمانی مرکز بسترسی الزامی است.

ماده ۱۰۲- وجود پرسنل فنی و اداری بخش بسترسی به شرح ذیل:

الف: یک نفر پزشک به عنوان مسؤول فنی بخش.

تبصره: پزشکان عمومی حائز شرایط مجاز به بسترسی کردن بیمار در بخش می باشند.

ب: پرستار ، به ازاء هر ۳۰ تخت در هر شبیت.

ج: یک نفر کارشناس روان شناسی حائز شرایط در نوبت کاری صبح تا سقف ۶۰ تخت.

د: یک نفر مدد کار اجتماعی به ازاء هر ۶۰ تخت.

ماده ۱۰۳- مدت اعتبار مجوز های صادر شده برای پزشکان و روانپزشکان در این دستورالعمل ۵ ساله می باشد و تمدید بروانه منوط به کسب حداقل ۵۰ امتیاز از برنامه مدون بازآموزی از برنامه های آموزشی در زمینه اعتیاد، روانپزشکی و عفوونی (ایندز و هپاتیت) می باشد.

ماده ۱۰۴- اهم وظایف مؤسسه/ مؤسسان مرکز بسترسی:

۱- معرفی مسؤول فنی برای مرکز بسترسی جهت تمام نوبت های کاری (صیغ- عصر - شب) :

تبصره: در صورت استفاده با پایان مدت رگارداد مسؤول فنی، مؤسسه می تواند تعویض وی را با معرفی فرد واحد شرایط درخواست نماید.

۲- معرفی پرسنل شاغل در مرکز بسترسی به دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی، خدمات بهداشتی و درمانی براساس ضوابط این دستورالعمل؛

۳- تأمین تجهیزات و ملزمات پزشکی و داروئی و غیره براساس دستورالعمل های مربوط برای مرکز به نحوی که، مرکز بسترسی بتواند به فعالیت خود طبق استانداردهای مربوطه ادامه دهد؛

۴- رعایت کلیه ضوابط، مقررات، دستورالعمل ها و تعریفه های مصوب مراجع ذی صلاح قانونی؛

۵- اجرای نظرات و پیشنهادهای مسئولین فنی مرکز بسترسی در امور پزشکی و فنی براساس ضوابط مربوطه؛

۶- برنامه ریزی و سازمان دهی مناسب مرکز بسترسی جهت ارائه خدمات مطلوب و جلب رضایت بیماران و رعایت منشور حقوق بیماران؛

۷- نظارت بر حسن اجرای استانداردهای مربوطه؛

۸- رفع نواقص و ایرادهای مرکز در مدتی که توسط کارشناسان مربوطه یا مسئولین فنی مربوطه اعلام می گردد.

۹- برنامه ریزی و سازمان دهی جهت اجرای قانون «انطباق امور اداری و فنی مؤسسه پژوهشی با موازین شرع اسلام»؛
۱۰- مسؤول مکاتبات اداری با مراجع ذی صلاح حسب مورد مؤسس و یا مسؤول فنی نوبت کاری صحیح بنوان مسؤول فنی
رابطه خواهد بود.

ماده ۱۰۵- اهم وظایف مسؤولین فنی مرکز بستره علاوه بر وظایف مندرج در مقررات و ضوابط عمومی فصل ۲ این
دستورالعمل عبارت است از:

- ۱- حضور فعال در ساعت تعیین شده در مرکز بستره و قبول مسؤولیت های مربوطه؛
- ۲- نظارت بر ارائه خدمات ارزیابی و درمانی به بیماران در فرایند پذیرش، برنامه ریزی مراقبت و ترخیص؛
- ۳- نظارت بر نحوه فعالیت سایر کارکنان درمانی مرکز بستره شامل پرستاران، روانشناسان، مددگاران و کار- درمانگر و
ابلاغ تذکرات لازم به آنان در جهت اجرای وظایف مربوطه؛
- ۴- بررسی و تائید صلاحیت کارکنان فنی شاغل در مرکز بستره براساس اصول این دستورالعمل و ضوابط قانونی مربوطه؛
- ۵- تهییه و تنظیم برنامه کاری قسمت های مختلف مرکز بستره و نظارت بر انجام خدمات درمانی مطابق برنامه زمان بندی -
شده؛

- ۶- نظارت بر کیفیت و قابلیت استفاده و مصرف تجهیزات و ملزمات هربخش و نیز داروهای موجود در مرکز بستره؛
- ۷- ارتقاء سطح کیفی خدمات درمانی مرکز بستره؛
- ۸- نظارت بر تهییه، تنظیم و نگهداری پرونده های پژوهشی کلیه بیماران مراجعه کننده به مرکز بستره و بررسی ارزیابی ها و
مداخلات دارویی و غیر دارویی مندرج در آن و تذکر کتبی به مسؤولین مربوطه در صورت تخطی از موازین علمی و فنی؛
- ۹- نظارت بر حسن اجرای بخش نامه ها و دستورالعمل های مصوب وزارت بهداشت، درمان و آموزش پژوهشی و
دانشگاه دانشگاه علوم پژوهشی و خدمات بهداشتی و درمانی؛
- ۱۰- نظارت و بررسی وضعیت بیماران اورژانسی و نحوه انجام اقدامات درمانی اولیه با همکاری کادر فنی مرکز بستره و
مسئولیت تأمین تسهیلات و امکانات لازم برای انتقال به موقع بیمارانی که نیاز به خدمات اورژانسی طبی یا روانپژوهشی
دارند، شامل اخذ پذیرش و هماهنگی و ... به مرکز دیگر؛
- ۱۱- نظارت بر اخذ پذیرش از مرکز دیگر به منظور تداوم مراقبت بیمار بعد از ترخیص؛
- ۱۲- رعایت و اعمال کلیه قوانین و مقررات و دستورالعمل های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پژوهشی و موازین علمی و
فنی، اسلامی و اخلاقی در مرکز بستره؛
- ۱۳- مسؤولین فنی موظفند علاوه بر انجام وظایف مربوطه، نواقص و ایرادهای فنی را علاوه بر مؤسس به مسؤول فنی رابط
(مسئول فنی صیغه) اعلام کنند؛

- ۱۴- مسؤولین فنی موظفند اصل رازداری را رعایت نموده و بر حسن اجرای آن در مرکز بستره نظارت نمایند؛
  - ۱۵- مسؤولین فنی موظفند در صورت مشاهده هر گونه عوارض ناخواسته دارویی مراتب را در فرم مربوطه درج و به شماره
۸۸۹۳۳۱۹۳-۴ اطلاع دهند.
- ماده ۱۰۶**- مسؤول فنی موظف است نسبت به گزارش بیماریهای واگیر و غیر واگیر که فهرست آنها توسط وزارت
بهداشت، درمان و آموزش پژوهشی یا دانشگاه/دانشکده علوم پژوهشی، خدمات بهداشتی و درمانی تعیین و اعلام می گردد
با رعایت اصل رازداری به مراجع قانونی ذیریط اقدام نماید.

- ماده ۱۰۷**- مسؤول فنی موظف است گوارش عملکرد مرکز بستره را مطابق ضوابط و بر اساس درخواست معاونت درمان
دانشگاه/دانشکده ارسال نماید.

تبصره: در صورت ترک مرکز بستره توسط مسؤول فنی و عدم انجام وظایف مندرج در این دستورالعمل بدون هماهنگی و رعایت مقررات لازم، کلیه
مسئولیت های قانونی مرکز بستره تا زمان تکلیف مسؤول فنی جدید به عهده وی خواهد بود و موضوع از طریق معاونت/درمان دانشگاه/دانشکده
مربوطه به کمیته نظارت استانی/کشوری منعکس شده تا طی این مدت از صدور پروانه جدید برای وی جلوگیری شود.

۶- مرکز مشاوره بیماری های رفتاری

مرکز فوق فعلاً بر اساس ضوابط وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی زیر نظر معاونت بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی، خدمات درمانی و بهداشتی، و صرفاً با مدیریت دولتی و بر اساس شرح وظایف ابلاغی راه اندازی خواهد شد.

رعایت کامل این دستورالعمل الزامی و مسؤول حسن انجام آن بالاترین مقام مسئول هر دستگاه می باشد.

مصطفی محمدنچار

وزیر گشور و دبیر کل ستاد مبارزه با موادمخدوش